PentaRho™

Ruimte om te zijn.

Integraal Huisvestingsplan onderwijs 2024 – 2039

Gemeente Assen

Opdrachtgever	Gemeente Assen
Opgesteld door	Bert Kampman, Angela Bekedam en Anneriek Wiegmans
Kenmerk	U23435
Status	Definitief
Datum	1 december 2023

Managementsamenvatting

De gemeente Assen en schoolbesturen voor primair en (voortgezet) speciaal onderwijs hebben gezamenlijk onderhavig Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (hierna: IHP) opgesteld. Een IHP is een gentlemen's agreement waarmee voor de aankomende zestien jaar richting en uitvoering gegeven wordt aan onderwijshuisvesting vanuit een beleidsrijke context. De besturen van de scholen voor voortgezet onderwijs hebben aangegeven niet in het IHP te willen participeren.

Met elkaar is een visie en ambitie beschreven om de komende jaren op een integrale manier invulling te geven aan onderwijshuisvesting. Dit samen vormt het IHP dat zicht geeft op de periode 2024-2039. In het bepalen van de prioritering van projecten die zijn opgenomen in het IHP is gekeken naar de volgende thema's:

- doorgaande leer- en ontwikkelingslijn c.q. IKC-ontwikkeling (Integraal Kindcentrum);
- inclusiever onderwijs;
- gebouw, waarin duurzaamheid, renovatie versus vervangende nieuwbouw en eigendom- en beheermodellen en verhuur centraal staan.

Per thema zijn de daarbij behorende kernpunten hieronder nader beschreven.

Doorgaande leer- en ontwikkelingslijn

- Samenwerking tussen verschillende kindgerelateerde partijen, zijnde kindpartijen, zoals kinderopvang, jeugdzorg etc., om de doorgaande leer- en ontwikkelingslijn te versterken.
- Samenwerking tussen schoolbesturen, kinderopvang en andere kindpartijen, om de ontwikkeling van een IKC/MFA (multifunctionele accommodatie) vorm te geven.
- Kindpartijen zoals jeugdzorg, kinderfysiotherapie en logopedie brengen expertise binnen het IKC/de MFA ten gunste van de zorgstructuur.
- Kindvoorzieningen die reeds buiten het IKC of de MFA gehuisvest zijn, behoeven niet per definitie huisvestingstechnisch geïntegreerd te worden. Op businesscaseniveau onderzoeken wat realistisch is en waar behoefte aan is.
- Bij voorkeur een integraal aanbod waarbij onderwijs en kinderopvang gehuisvest zijn in dezelfde gebouwen.
- Onder het integrale aanbod valt ook de samenwerking met speciaal basisonderwijs en (V)SO voor de regionale dekking.
- De 'inhoudelijke' wijkpartners (schoolbestuur, kinderopvangorganisaties en overige maatschappelijke partners) zijn verantwoordelijk voor het creëren van het integrale aanbod. De gemeente is verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting en wil de huisvesting voor de inhoudelijke partners faciliteren.
- De gemeente denkt, ondanks dat dit geen wettelijke taak is, na over het mee-investeren in huisvesting voor kinderopvang in het IKC of de MFA. Daarbij is de bereidheid van de (kind)partijen om voor een langdurige periode een huurovereenkomst af te sluiten met een kostprijsdekkend huurtarief een vereiste.

<u>Voorstel/advies</u>:

- De gemeente stelt een investeringsbudget aan het schoolbestuur als eigenaar van het onderwijs beschikbaar voor de huisvesting van een kindpartij.
- Het schoolbestuur treedt op als verhuurder en beheerder en draagt de huurpenningen (kale huur) af aan de gemeente.
- Afspraken tussen gemeente, schoolbestuur en kindpartij worden in een vaststellingsovereenkomst neergelegd. De huurovereenkomst heeft een minimale looptijd van 15 jaar.
- Voor verhuur van ruimtes in MFA's is de gemeentelijke vastgoednota van toepassing.

- Voor verhuur in bestaande schoolgebouwen draagt het schoolbestuur als eigenaar de kale huur af aan de gemeente. De ruimtes worden met toestemming van de gemeente verhuurd en daardoor niet langer als onderwijsruimte aangemerkt. De huurpenningen die aan de gemeente worden afgedragen worden aangewend voor onderwijshuisvesting.

Inclusiever onderwijs

- Streven naar thuisnabij en kwalitatief inclusief onderwijs voor alle leerlingen in de gemeente Assen.
- Actief delen van expertise en nauw samenwerken tussen de verschillende scholen en andere ketenpartners met een integrale aanpak.
- De exclusieve SO- en VSO-scholen moeten blijven bestaan.
- Flexibele gebouwen met aanpassingsmogelijkheden worden nagestreefd.
- Inclusiever onderwijs heeft meer ruimte nodig ten opzichte van regulier onderwijs, de mate waarin ruimten benodigd zijn, wordt in samenwerking tussen de school en kindpartijen nader ingevuld.
- Tijdens een natuurlijk moment van investeren (vervangende nieuwbouw/renovatie) wordt gekeken welke aanvullende voorzieningen benodigd zijn. Binnen de huidige gebouwen wordt in meer of mindere mate flexibiliteit gecreëerd, hierbij wordt eventuele leegstand benut.

Voorstel/advies:

- Vanuit de bekostiging is het schoolbestuur verantwoordelijk voor 'interne' aanpassingen. De bekostiging is echter beperkt. De gemeente spant zich in om circa € 4 miljoen beschikbaar om schoolgebouwen aan te passen c.q. uit te breiden. Schoolbesturen komen hiervoor gezamenlijk met een plan richting de LEA in het kader van inclusiever onderwijs.

Gebouw

Duurzaamheid/verduurzamen

- Masterplan Klimaatneutraal Gemeentelijk Vastgoed 2040 (Herijking 2023): in 2040 een klimaat neutrale vastgoedportefeuille en in 2050 als gemeente geheel CO2neutraal zijn met als tussendoel de CO2-uitstoot van het eigen vastgoed met 40% reduceren tussen 2020-2030. Voor de streefdoelen heeft de gemeente uitvoeringsplannen opgesteld. Dit betreft enkel de scholen die onderdeel zijn van een gemeentelijk MFA.
- Uitbreiding van het masterplan is nodig, zodat naast de MFA's (negen scholen) ook de overige schoolgebouwen worden meegenomen.
- Voor de verduurzaming die betrekking heeft op het besparen van energie/verbruik/ onderhoud etc. zijn de scholen aan zet en verantwoordelijk. Hiervoor zijn ook subsidies beschikbaar.
- Voor de overige verduurzaming moet nog in beeld worden gebracht wat de benodigde maatregelen en investeringen zijn. Dit is te koppelen aan de meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's), waarbij gebruik wordt gemaakt van de natuurlijke momenten (vervanging/renovatie). De gemeente en schoolbesturen hebben hiervoor tezamen onvoldoende aan de huidige rijksbekostigingsmiddelen. Er is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid om de duurzaamheidsambities te kunnen realiseren.
- In totaal gaat het om 31 scholen in het IHP, waaronder MFA's (negen scholen). Negen scholen zijn in het IHP opgenomen om te vervangen/renoveren/vernieuwbouw te krijgen in de komende zestien jaar en worden daarmee verduurzaamd. Twaalf scholen vallen nog buiten het IHP of masterplan van de gemeente Assen. Zij komen wel in aanmerking voor verduurzaming (zie hieronder).

Voorstel/advies:

- Vanuit de extrapolatie van het masterplan is grofweg herleid wat gemiddeld per gebouw de verduurzamingskosten zijn, namelijk: € 1,2 miljoen inclusief btw, prijspeil heden. Omgerekend is dat totaal ongeveer € 15 miljoen. Nader onderzoek – gelijk aan het masterplan - is nodig om zekerheid te krijgen over de totale investeringsomvang.

Renovatie versus vervangende nieuwbouw

- De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van (vervangende) nieuwbouw/ uitbreiding en schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor beheren en exploiteren van de schoolgebouwen.
- Renovatie is een vernieuwing of grootschalige verandering van een gebouw of een gedeelte daarvan, door een geheel van maatregelen dat erop is gericht de levensduur en geschiktheid van het gebouw, of het gedeelte daarvan voor het onderwijs, met ten minste 25 jaar te verlengen. Schoolbesturen en gemeente investeren gezamenlijk conform de uitkomst van de business case.
- Vernieuwbouw is een grondigere verduurzaming van de huisvesting dan renovatie. Het staat gelijk aan vervangende nieuwbouw, waardoor het gebouw minstens 40 jaar verder kan. Vernieuwbouw komt aan de orde vanaf het veertigste levensjaar van een gebouw. Schoolbesturen en gemeente investeren gezamenlijk conform wettelijke (on)mogelijkheden en gemeentelijke richtlijnen verordeningen zoals opgenomen in bijlage 1.
- In de nieuwe regelgeving zijn gemeenten verplicht om met de schoolbesturen een IHP op te stellen. De schoolbesturen zijn verplicht om voor elk schoolgebouw een meerjarenonderhoudsplan op te stellen.

Voorstel/advies:

- Bij schoolgebouwen waar vervanging, vernieuwbouw en/of renovatie aan de orde is, stellen gemeente en schoolbestuur tezamen de business case op waaruit blijkt welke de meest voordelige oplossing is voor de lange termijn inclusief de hoogte van de bijdrage vanuit het schoolbestuur.

Eigendoms- en beheermodellen

- Dit IHP maakt onderscheid tussen een IKC in een solitair schoolgebouw en in een MFA. Een IKC in een solitair schoolgebouw is eigendom van het schoolbestuur. Een IKC in een MFA is de gemeente eigenaar.
- In dit IHP wordt uitgegaan van IKC’s en ook inclusiever onderwijs waarin niet-onderwijs partijen structureel ruimte gebruiken in de schoolgebouwen. Dit resulteert in gebouwen met meerdere functies, waarbij de vraag ontstaat wie verantwoordelijk is voor het beheer, wie de eigenaar is en hoe in het gebouw wordt geïnvesteerd.

Voorstel/advies:

- Bij een kindcentrum ligt de verantwoording van eigendom, exploitatie en beheer zo maximaal mogelijk bij het schoolbestuur. Het schoolbestuur is daarom in dit geval 100% juridisch eigenaar en de gemeente is 100% economisch eigenaar van het gehele gebouw. Het schoolbestuur verhuurt ruimten aan niet-onderwijspartijen en draagt deze kale huur af aan de gemeente. Het schoolbestuur onderhoudt, beheert en exploiteert daarnaast 100% van het gehele gebouw en verrekent de exploitatielasten met de niet-onderwijspartners.
- Bij een MFA is de gemeente 100% economisch en juridisch eigenaar en investeert daardoor in het gehele gebouw. De gemeente stelt de diverse ruimten ter beschikking aan de gebruikers door middel van een ingebruikgevingsovereenkomst en huurovereenkomst. De gemeente onderhoudt, beheert en exploiteert 100% van het gehele gebouw en verrekent de exploitatielasten met de gebruikers. Het schoolbestuur draagt de rijksvergoeding voor de exploitatielasten af aan de gemeente (MI-stelsel 2022). De exploitatielasten van de overige ruimten verrekent de gemeente met de gebruikers/huurders.

Investeringsagenda

De volgende investeringsagenda wordt aangehouden voor het IHP:

16-jun-23		tijdvak 1				tijdvak 2				tijdvak 3				tijdvak 4			
		2024	2025	2024-2027 2026	2027	2028	2029	2028-2031 2030	2031	2032	2033	2032-2035 2034	2035	2036	2037	2036-2039 2038	2039
inclusief onderwijs	onderzoekskosten tot PvA	25.000															
	totaal investeringsbudget		<<<<	4.000.000	>>>>												
verduurzaming	onderzoekskosten tot routekaart	50.000															
	geschatte investeringen 12 schoolgebouwen						<<<<	15.000.000	>>>>								
Marsdijk																	
Kindcentrum De Heksenketel	haalbaarheidsonderzoek	20.000															
	geraamde investering verv. nwb/renovatie				5.200.000	>> afh. uitkomst integraal onderzoek of locatie geschikt is voor SO > zo niet later tijdvak											
Kindcentrum De Borg	haalbaarheidsonderzoek													15.000			
Kindcentrum De Marskramer	haalbaarheidsonderzoek	*															
	geraamde investering verv. nwb/renovatie				4.100.000	>> afh. uitkomst integraal onderzoek of locatie geschikt is voor SO > zo niet later tijdvak											
Peelo																	
Kindcentrum De Scharmhof	haalbaarheidsonderzoek	15.000															
	geraamde investering verv. nwb/renovatie					4.900.000	>>> in relatie gebiedsontwikkeling Peelo										
Kindcentrum De Veldkei	haalbaarheidsonderzoek	15.000															
	geraamde investering verv. nwb/renovatie					4.500.000	>>> in relatie gebiedsontwikkeling Peelo										
Noorderpark																	
Kindcentrum Maria in Campisschool	haalbaarheidsonderzoek	15.000															
	geraamde investering verv. nwb/renovatie				2.400.000												
De Cirkel, School met de Bijbel	haalbaarheidsonderzoek	*															
	geraamde investering verv. nwb/renovatie				3.800.000												
De Atlas	haalbaarheidsonderzoek	20.000															
	geraamde investering verv. nwb/renovatie		10.800.000														
Vredeveld/ Assen Oost																	
Kindcentrum Valkenhorst	haalbaarheidsonderzoek											15.000					
	geraamde investering verv. nwb/renovatie													3.800.000			
Kindcentrum Vredeveldschool	haalbaarheidsonderzoek					15.000											
	geraamde investering verv. nwb/renovatie						p.m.										
Kindcentrum De Regenboog	haalbaarheidsonderzoek					*											
	geraamde investering verv. nwb/renovatie						p.m.										
Baggelhuizen																	
De Aventurijn	haalbaarheidsonderzoek	15.000															
	geraamde investering verv. nwb/renovatie		5.000.000														
	totaal investeringsbudget	175.000	15.800.000	4.000.000	15.500.000	9.415.000	-	15.000.000	-	-	-	15.000	-	3.815.000	-	-	-

Exclusief:
- investeringen niet-onderwijs functies/gebouwen
- evt. inkomsten uit verhuur van niet-onderwijspartijen
- tijdelijke huisvesting
- indexeringen, prijspeil 2023
- sanering vervuiling/asbest

	(haalbaarheids)onderzoek bekostigd door gemeente met evt. co-financiering schoolbesturen
	(haalbaarheids)onderzoek bekostigd schoolbesturen
	project = investeringsjaar, exclusief evt. bijdrage schoolbesturen
*	deze vraagtsukken integraal afwegen
	= onbekend en wordt bepaald na onderzoek

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting **2**

1 Inleiding **8**
1.1 Proces 8
1.2 Visie op een IHP 9
1.3 Visie op relevante thema's 9
1.4 Het IHP in relatie tot de gemeentelijke verordening 9
1.5 Leeswijzer 9

2 Visie **10**
2.1 Inleiding 10
2.2 Doorgaande leer- en ontwikkelingslijn 10
2.3 Inclusiever onderwijs 12
2.4 Gebouw 13
2.4.1 Renovatie versus vervangende nieuwbouw 13
2.4.2 Duurzaamheid/verduurzamen 16
2.4.3 Eigendoms- en beheermodellen 20

3 Algemene situatiebeschrijving **23**
3.1 Inleiding 23
3.2 Situatiebeschrijvingen 23
3.2.1 Basisonderwijs 24
3.2.2 Speciaal basisonderwijs 25
3.2.3 Voortgezet) speciaal onderwijs 25
3.2.4 Kinderopvang 25

4 Situatiebeschrijving per school **27**
4.1 Basisonderwijs 27
4.2 Assen centrum 27
4.3 Marsdijk 28
4.4 Peelo 29
4.5 Noorderpark 30
4.6 Pittelo 31
4.7 Lariks 32
4.8 Vredeveld/Assen-Oost 32
4.9 Baggelhuizen 33
4.10 Kloosterveen/Kloosterakkers 34
4.11 Kinderopvang 35

5 Vraagstukken en denkrichtingen **37**
5.1 Assen centrum 37
5.2 Marsdijk 37
5.3 Peelo 37
5.4 Noorderpark 38
5.5 Pittelo 39
5.6 Lariks 39
5.7 Vredeveld/Assen-Oost 39
5.8 Baggelhuizen 40
5.9 Kloosterveen/Kloosterakkers 40

6 Meerjarenuitvoeringsplan 41
6.1 Prioritering projecten 41
6.1.1 Tijdvak 2024-2027 41
6.1.2 Tijdvak 2028-2031 42
6.1.3 Tijdvak 2032-2035 42
6.1.4 Tijdvak 2036-2039 42
6.2 Haalbaarheidsonderzoek 42
6.3 Afhankelijkheid projecten 43

7 Financiën 44
7.1 Uitgangspunten 44
7.2 Financiën – meerjareninvesteringsplan 44

8 Conclusies en aanbevelingen 46
8.1 Conclusies 46
8.2 Aanbevelingen 47

Bijlage 1: wet- en regelgeving 48

Bijlage 2: leerlingenprognoses 55

Bijlage 3: onderbouwing investering vervangende nieuwbouw 58

1 Inleiding

De gemeente Assen heeft de ambitie om samen met de schoolbesturen een gedragen, beleidsrijke visie te ontwikkelen voor de huisvesting van het primair en (voortgezet) speciaal onderwijs in de gemeente. Vanuit deze visie worden adviezen gegeven voor plannen met betrekking tot onderwijshuisvesting in de gemeente. Dit samen vormt het Integraal Huisvestingsplan (hierna: IHP) dat zicht geeft op de periode 2024-2039.

1.1 Proces

Waarom een IHP

Zoals de 'I' van IHP aangeeft, gaat het in het huisvestingsplan om een integrale benadering/visie op de huisvesting van het onderwijs. De betrokken partijen zoals gemeente en schoolbesturen focussen op het totale 'vraagstuk' wat verder gaat dan elke individuele school en het daarbij behorende schoolgebouw. De regelgeving is echter nog voornamelijk ingericht vanuit de individuele school zoals hieronder eerst wordt uitgelegd.

De gemeente heeft een wettelijke taak als het gaat om onderwijshuisvesting. Deze is geborgd in de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs. In deze wetten is vastgelegd dat de gemeente een zorgplicht heeft voor uitbreiding en (vervangende) nieuwbouw van scholen. Voor uitvoering van deze wettelijke taak heeft de gemeente een Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs opgesteld. Middels deze verordening kunnen schoolbesturen ieder jaar een aanvraag indienen voor bijvoorbeeld vervangende nieuwbouw van hun school met de benodigde financiële middelen. De gemeente beoordeelt deze aanvragen en stelt ieder jaar een huisvestingsprogramma op, waarin de toegewezen huisvestingsvoorzieningen zijn opgenomen en een overzicht huisvesting waarin de afgewezen aanvragen zijn opgenomen. In deze jaarlijkse procedure ontbreekt een lange termijnvisie en deze procedure is reactief van aard. De aanvragen hebben een individueel karakter, terwijl meer mogelijkheden ontstaan als gelijktijdig gekeken wordt naar alle schoolgebouwen en de verwachte ontwikkelingen op termijn.

Veel gemeenten en schoolbesturen kiezen er daarom voor om een IHP op te stellen waar een meerjarenperspectief in opgenomen staat. Op dit moment is een IHP nog een gentlemen's agreement. De wetgever bereidt een Wet planmatige en doelmatige aanpak van de onderwijshuisvesting voor waarin het opstellen van een IHP een wettelijke verplichting wordt. Gemeente en schoolbesturen stellen een IHP op voor een periode van zestien jaar, waarin de investeringen voor de eerste vier jaar opgenomen moeten worden in het meerjareninvesteringsplan van de gemeente. Met de verplichting tot het opstellen van een IHP komt voor de schoolbesturen de verplichting tot het opstellen van een meerjarenonderhoudsplan. Doordat in de onderwijswetgeving sprake is van een gesplitste verantwoordelijkheid (gemeenten voor de investering en schoolbesturen voor de exploitatie), is het van belang om met het meerjarenonderhoudsplan zicht te krijgen op de geplande onderhoudswerkzaamheden en kosten, om zo een weloverwogen afweging te maken over de toekomst van het gebouw. Naar verwachting treedt de wet in 2025 in werking. Met het opstellen van het IHP sorteren gemeenten en schoolbesturen voor op deze wet.

Naast de onderwijswetten zijn er diverse wet- en regelgevingen die een relatie hebben met onderwijs en onderwijshuisvesting. In bijlage 1 is een uitgebreide samenvatting opgenomen van relevante wet- en regelgeving.

1.2 Visie op een IHP

Op basis van diverse bilaterale gesprekken en drie gezamenlijke visiebijeenkomsten met de schoolbesturen en de gemeente Assen is het IHP tot stand gekomen.

In het IHP gaat het over de plannen die gemeenten en schoolbesturen zien om alle schoolgebouwen geschikt te krijgen voor de langere termijn. Het IHP kan dus heel 'gebouwtechnisch' worden ingestoken door met name te focussen op het gebouw. In dit IHP willen de gemeente en schoolbesturen het IHP niet opstellen vanuit 'een stapel stenen', maar vanuit de 'inhoud', oftewel de essentie van het (school)gebouw. Deze inhoud wordt bepaald door de van belang zijnde thema's nader te beschouwen – zoals integratie van onderwijs en opvang, inclusiever onderwijs, duurzaamheid, etc. – en van daaruit de 'ruimtelijke consequenties' te bepalen. Naast de inhoud zal in het IHP ook naar de (leerling)ontwikkelingen worden gekeken (groei versus krimp) in relatie tot woningbouw met prognoses. Met een goed inzicht in de 'inhoud' en de verwachte ontwikkelingen is het mogelijk om een langetermijnperspectief te schetsen, waaruit bepaald kan worden welke plannen met welke (school)gebouwen aan de orde zijn in een bepaalde periode. Op deze wijze wordt het IHP vormgegeven.

1.3 Visie op relevante thema's

In hoofdstuk 2 zijn de reikwijdte, diepgang, doelstellingen en accenten van het IHP vastgesteld, zoals die in de gezamenlijke visie tot stand zijn gekomen.

1.4 Het IHP in relatie tot de gemeentelijke verordening

Het IHP bepaalt de planning en realisatie van onderwijshuisvestingsvraagstukken (sport/bewegingsonderwijs is hier geen onderdeel van). Specifieke, aanvullende huisvestingsaanvragen (bijvoorbeeld bij calamiteiten) dienen apart en conform de gemeentelijke verordeningen ingediend te worden. Naast de eisen uit de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Assen, dienen de reguliere aanvragen in lijn te zijn met het op te stellen IHP.

Onderwijshuisvesting heeft een wettelijke verankering in de Wet op het primair onderwijs (WPO), de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO 2020) en de Wet op de expertisecentra (WEC). Als wettelijk document dient de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. Een IHP kent vooralsnog géén wettelijke basis en is daarmee een document dat op basis van consensus opgesteld dient te worden. Het IHP is de leidraad voor de wijze waarop wordt omgegaan met onderwijshuisvesting en wordt iedere vier jaar – en in het geval van relevante (wettelijke) ontwikkelingen – geactualiseerd.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de visie van de gemeente en schoolbesturen inzake diverse thema's. Elk thema wordt behandeld om uiteindelijk de ruimtelijke consequentie in beeld te kunnen krijgen. In hoofdstuk 3 wordt de leerling-/kindontwikkeling beschreven en dus inzicht gegeven of sprake is van groei of krimp per school. Hierin wordt ook naar de kinderopvang gekeken om een beeld te krijgen van wat de verwachting per wijk is. In hoofdstuk 4 wordt naar aanleiding van het voorgaande nader ingezoomd per wijk en school. In hoofdstuk 5 worden de vraagstukken en denkrichtingen per wijk toegelicht. In hoofdstuk 6 wordt het meerjarenuitvoeringsplan beschreven en in hoofdstuk 7 de financiën. In hoofdstuk 8 zijn de conclusies en aanbevelingen beschreven.

2 Visie

2.1 Inleiding

De schoolbesturen en gemeente Assen hebben een strategische visie inzake het ontwikkelen van de huisvesting in het primair onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs in de gemeente. Deze visie is doorvertaald richting een beleidsrijk integraal huisvestingsplan, waarin de verbinding is gelegd met andere kindpartijen[1] die essentieel zijn voor het onderwijs, zoals de kinderopvang. In dit hoofdstuk gaan we nader in op die visie en ambitie.

In de bilaterale gesprekken en werksessies is gesproken over samenwerking als overkoepelend begrip, dat onderverdeeld kan worden in twee inhoudelijke thema's:

- doorgaande leer- en ontwikkelingslijn;
- inclusiever onderwijs.

Naast de inhoudelijke thema's is een drietal thema's inzake huisvesting behandeld:

- duurzaamheid;
- renovatie versus vervangende nieuwbouw;
- eigendoms- en beheermodellen.

Per thema wordt in de navolgende paragrafen een toelichting gegeven vanuit visie en ambitie en vervolgens de daarbij behorende ruimtelijke component en ook hoe om te gaan met de verantwoordelijkheid voor realisatie/financiering.

De twee voornoemde inhoudelijke thema's komen voort uit de gemeenschappelijke visie op de ontwikkeling van IKC's, zoals verwoord in het rapport "Visie op ontwikkeling 0-12 jaar" van Penta Rho d.d. 14 mei 2021.

2.2 Doorgaande leer- en ontwikkelingslijn

Ambitie en visie

Samenwerken met kinderopvang

De gemeente en schoolbesturen vinden de verdere ontwikkeling en verdieping van samenwerking tussen kinderopvang en kindpartijen in de gemeente Assen van groot belang. Om op inhoudelijk gebied de samenwerking verder vorm te geven, is het van belang dat de schotten tussen de diverse partijen zoveel mogelijk worden verwijderd om de doorgaande leer- en ontwikkelingslijn van nul tot dertien jaar verder vorm te geven, waarbij de inhoud van een IKC leidend is om de vorm te bepalen. De meeste school-besturen werken samen met kinderopvangorganisaties of hebben kinderopvang in eigen beheer, in een aparte rechtsvorm. Daarnaast werken ze functioneel samen met andere kindpartijen. De schoolbesturen willen de samenwerking met kinderopvang en kindpartijen versterken (allereerst op inhoudelijk gebied) om de ontwikkeling van een IKC vorm te geven. Vanuit de driehoeksverhouding gemeente-primair onderwijs-kinderopvang, wordt gezocht naar een gereguleerde situatie waarin primair onderwijs en kinderopvang intensief met elkaar kunnen samenwerken (publiek én privaat samen) en

[1] *Onder kindpartijen worden alle organisaties verstaan die een professionele dienst aanbieden aan kinderen zoals opvang, zorg, welzijn, etc. Te denken valt aan kinderopvang, fysiotherapie, orthopedagogie, schoolmaatschappelijk werk, etc.*

waarbij eenduidige afspraken over de huisvesting van kinderopvang binnen een IKC van toepassing zijn (visie gemeente Assen, 2021).

Samenwerkingen met kindpartijen

Scholen werken samen met diverse (kindgerelateerde) organisaties in aanvulling op het onderwijsprogramma. Hiermee brengen deze organisaties hun expertise/professie naar de scholen ten gunste van de leerkrachten en kinderen om daarmee bijvoorbeeld inclusiever onderwijs mogelijk te maken. Denk hierbij aan jeugdzorg, jeugdhulp, opvoed-ondersteuning, logopedie op school, etc. Deze partijen hebben behoefte aan ruimten (werkplek, overleg, etc.) en/of faciliteiten, hier genoemd: de kindvoorzieningen.

Kindvoorzieningen die al buiten het schoolgebouw zijn gehuisvest en die goed vindbaar zijn vanuit de inhoudelijke samenwerking met het onderwijs, behoeven niet per definitie ruimtelijk geïntegreerd te worden in het gebouw. De gemeente en schoolbesturen vinden het niet realistisch dat alle locaties voor onderwijs in de gemeente Assen een IKC worden met een volledig aanbod voor kinderen in de leeftijd van 0-12 of van 0-18 jaar.

Voor het overige is de visie om de kindvoorzieningen zoveel als mogelijk te integreren in de scholen. Aan de hand van businesscase-onderzoeken (financieel-economische haalbaarheid) dient onderzocht te worden wat mogelijk is en waar behoefte aan is.

Ruimtelijke component

Intensieve samenwerking, zoals hiervoor beoogd, vraagt om een clustering van voorzieningen/functies, waarbij onderwijs, opvang en kindvoorzieningen in één gebouw gehuisvest zijn, dus de ambitie om zoveel mogelijk te integreren in één gebouw: IKC. Het voorgaande geldt zowel voor bestaande, als voor nieuwe gebouwen.

Uitgaande van meerdere functies in één gebouw, gaan de partijen ervan uit dat de daarbij behorende ruimten voor langere termijn gerespecteerd worden. Dat wil zeggen dat bij groei/krimp geen sprake zal zijn van het verdrijven van een functie uit het gebouw.

Verantwoordelijkheid/financiën

De ‘inhoudelijke’ wijkpartners (schoolbestuur, kinderopvangorganisaties en overige maatschappelijke partners) zijn verantwoordelijk voor het creëren van het integrale aanbod c.q. de samenwerkingen tot en met de bedrijfsvoering daarvan. De gemeente stimuleert en wil daarin verbinden, maar levert geen inhoudelijke bijdrage aan het integrale aanbod.

Wettelijk is de huisvestingsverantwoordelijkheid van de gemeente, in ieder geval voor het basis-, voortgezet en speciaal onderwijs. Deze verantwoordelijkheid heeft geresulteerd in het aanbod van de diverse schoolgebouwen en MFA’s (met onder andere kinderopvang). Deze locaties zijn ten aanzien van de voornoemde gewenste ruimtelijke clustering het meest voor de hand liggend om als basisvoorziening c.q. ‘startlocatie’ te dienen. De gemeente wil dit ook, waarbij wel rekening wordt gehouden met aanvullende (kostendekkende) inkomsten uit verhuur in geval van niet-onderwijsfuncties/kinderopvang (conform de Wet Markt en Overheid) en een goede verdeling indien sprake is van leegstand op scholen. Het voorgaande gaat uit van een maximale benutting van de gebouwen voor zowel de scholen als kindpartners ten gunste van het realiseren van voornoemde ambitie, waarbij de mogelijkheid bestaat om gebouwen aan te passen en zo nodig uit te breiden.

Voor de bestendigheid van het voorgaande zal een en ander per locatie worden vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst, waarin zowel de samenwerking (samenwerkingsovereenkomst) als het vastgoed-technische (via huurovereenkomsten ROZ-model) is vastgelegd en aan elkaar gerelateerd is.

Met het opstellen van het IHP wil de gemeente Assen samen met de schoolbesturen op een meer beleidsrijke manier invulling geven aan de uitvoering van de zorgplicht. De gemeente onderstreept het belang van een doorgaande leer- en ontwikkelingslijn en wil, ondanks dat dit geen wettelijke taak van de gemeente is, meedenken over het mee-investeren in huisvesting voor kinderopvang in het IKC. De bereidheid van de (kind)partijen om voor een langdurige periode een huurovereenkomst af te sluiten met een kostprijsdekkend huurtarief is een vereiste.

2.3 Inclusiever onderwijs

Ambitie en visie

De gemeente en de schoolbesturen in de gemeente Assen definiëren het bieden van thuisnabij en kwalitatief inclusief onderwijs voor alle leerlingen als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en hun belangrijkste gezamenlijke doel, ook als dat betekent dat een andere school passender is voor leerlingen. Dit betekent dat wanneer de gezamenlijke scholen in de gemeente Assen geen passend aanbod kunnen bieden aan een leerling, in het belang van de leerling wordt gezocht naar een passende school buiten de gemeente. De schoolbesturen in de gemeente Assen ambiëren het actief delen van expertise en nauw samenwerken tussen de verschillende scholen en andere ketenpartners, zodat inclusiever onderwijs nog beter vormgegeven kan worden. Hierbij staat een integrale aanpak centraal. Dit geldt voor de samenwerking tussen PO, SBO, SO en voor de samenwerking tussen VSO en VO. De schoolbesturen en de gemeente vinden echter dat naast het meer inclusiever onderwijs de exclusieve SO- en VSO-locaties moeten blijven bestaan. De scholen voor speciaal onderwijs hebben een antwoord op de behoefte van elk kind en dus een (zorg)systeem en netwerk met professionals om inclusief onderwijs te kunnen bieden.

Ruimtelijke component

Inclusiever onderwijs vraagt om flexibele schoolgebouwen waarin op een eenvoudige wijze aanpassingen doorgevoerd kunnen worden. De gemeente Assen anticipeert met de schoolbesturen vooruitlopend op de te vormen wet- en regelgeving en geeft invulling aan inclusiever onderwijs. De ontwikkelingen op het gebied van inclusiever onderwijs en de daaraan gerelateerde huisvestingsconsequenties (op het gebied van leerlingenaantallen en de daarbij behorende (ruimte)behoeften), zijn niet te voorspellen. De flexibiliteit wordt gezocht in:

- extra gespreksruimten voor professionals (zorg/ondersteuning) die – zo nodig – afwisselend gebruikmaken van de ruimte;
- extra (kleinere) lesruimten waar een leerling in een klein groepje van leerlingen separaat les kan krijgen;
- toegankelijkheid en bereikbaarheid van zowel de locatie als individuele ruimten voor leerlingen met lichamelijke beperkingen;
- specialistische voorzieningen, inrichting en inventaris gericht op de zorgvraag.

Voornoemde ruimten zijn veelal niet beschikbaar/aanwezig in de schoolgebouwen. Daarbij kan gesteld worden dat inclusiever onderwijs meer ruimte nodig heeft ten opzichte van regulier onderwijs. De mate waarin deze ruimten benodigd zijn is te bepalen vanuit de

samenwerking tussen de school en kindpartijen: invulling inclusiever onderwijs. Deze invulling is nog niet gedefinieerd.

Ruimtelijk gaat het dus om twee elementen:
1. extra ruimte ten opzichte van regulier onderwijs;
2. het soort ruimte (zie eerdergenoemde opsomming).

De gemeente en schoolbesturen veronderstellen, ten aanzien van punt 1, dat deze tussen de 5% en 15% boven de ruimtenorm van het basisonderwijs ligt. Dat is een te grote bandbreedte waarbij nadere onderbouwing tot uitsluitsel nog gegeven dient te worden.

Om deze flexibiliteit te waarborgen wil de gemeente passende onderwijsgebouwen creëren. Dit betekent dat tijdens een natuurlijk moment van investeren (vervangende nieuwbouw/renovatie) in gezamenlijk overleg wordt gekeken welke (toekomstige) doelgroepen de school bedient en welke aanvullende voorzieningen hiervoor benodigd zijn (extra of andersoortige ruimten, aanpassingen aan schoolgebouwen en dergelijke). Binnen de huidige gebouwen kan deze flexibiliteit in meer of mindere mate gecreëerd/gevonden worden. Indien van toepassing kan de leegstand benut worden voor het realiseren van deze flexibiliteit ten behoeve van het bieden van inclusiever onderwijs.

Verantwoordelijkheid realisatie/financiering

Vanuit de bekostiging is het schoolbestuur verantwoordelijk om 'interne' aanpassingen zelf uit te voeren. Algemeen is bekend dat de bekostiging daar namelijk in voorziet. Inclusiever onderwijs vraagt om meer ruimte en deze is niet genormeerd. Omdat er nog geen gezamenlijk plan ligt waaruit de ruimtebehoefte te bepalen is, wordt van het volgende uitgegaan: in de gemeente Assen gaat per 2023 8,28% van de leerlingen naar het SBO/(V)SO, dat is afgerond 10% van het totaalaantal leerlingen (5.565). Het verschil in ruimtebehoefte tussen regulier basisonderwijs en speciaal basisonderwijs is 2,32 m² per leerling. Dit wordt financieel vertaald middels de normvergoeding zoals beschreven in de verordening huisvesting per m². Wat betekent dat circa € 4 miljoen éénmalig beschikbaar wordt gesteld om de schoolgebouwen aan te passen c.q. uit te breiden. Schoolbesturen kijken gezamenlijk per wijk of schoolgebouw wat zij nodig hebben aan ruimten voor inclusiever onderwijs. De schoolbesturen komen gezamenlijk met een plan per wijk of per schoolgebouw. De aanvragen uit dit budget worden per project/businesscase beoordeeld. Dit vindt primair plaats in de LEA. Een bijdrage wordt na toekenning door de gemeente verstrekt.

2.4 Gebouw

Naast inhoudelijke thema's zijn er ook een aantal thema's gerelateerd aan gebouwen die relevant zijn voor het IHP, te weten:
- renovatie versus vervangende nieuwbouw;
- duurzaamheid/verduurzamen;
- eigendoms- en beheermodellen.

2.4.1 Renovatie versus vervangende nieuwbouw

Landelijk beleid

Door de overheveling van het buitenonderhoud in het PO en (V)SO is een scherpere verdeling ontstaan tussen de verantwoordelijkheden. De gemeente is verantwoordelijk voor het bekostigen van (vervangende) nieuwbouw/uitbreiding en de schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het beheren en exploiteren van de schoolgebouwen. De geldstromen zijn gescheiden. Bij oudere schoolgebouwen speelt de vraag hoe om te gaan

met de voortzetting van de locatie: verlengen (lees: renoveren) of vervangende nieuwbouw?

Renovatie is een begrip dat geen plek/status kent in de huidige regelgeving. In het wetsvoorstel om te komen tot een meer plan- en doelmatige aanpak van de onderwijshuisvesting in het primair en voortgezet onderwijs, wordt het begrip renovatie opgenomen. Het wordt omschreven als een vernieuwing of grootschalige verandering van een gebouw of een gedeelte daarvan rond het 40e levensjaar, door een geheel van maatregelen dat erop is gericht de levensduur en geschiktheid van het gebouw of een gedeelte daarvan voor het onderwijs met ten minste 25 jaar te verlengen.

In het wetsvoorstel wordt elke gemeente verplicht gesteld om met de schoolbesturen een IHP op te stellen voor een periode van vier jaar met een doorkijk naar de volgende twaalf jaar. De schoolbesturen zijn verplicht om voor elk schoolgebouw een meerjaren-onderhoudsplan (MJOP) op te stellen. Voor zowel het IHP als voor de MJOP's gelden de kwaliteitskaders vanuit de WPO, WEC, WVO en het Bouwbesluit. Het wetsvoorstel moet leiden tot een betere besluitvorming binnen het gedecentraliseerde stelsel, doordat met het verplichte IHP en de verplichte MJOP-beslissingen over investeringen beter tussen gemeenten en schoolbesturen worden afgestemd. Door het tevens wettelijk regelen van 'renovatie' als huisvestingsvoorziening en het opheffen van het investeringsverbod in het primair onderwijs, wordt ruimte geboden voor een integrale aanpak.

Gemeentelijk beleid

In de huidige situatie binnen de verordening van de gemeente Assen komt vervangende nieuwbouw aan de orde na 60 jaar. Eventueel kan vernieuwbouw plaatsvinden maar het uitgangspunt is vervanging. Het schoolbestuur heeft gedurende de gebruiksduur een onderhoudsplicht (art 107 WPO/ art. 104 WEC).

Inmiddels is het wetsvoorstel rond verbetering onderwijshuisvesting verschenen. In bijlage 1 wordt ingegaan op het wetsvoorstel. In hoofdstuk 5 wordt in de vraagstukken en denkrichtingen hierop geanticipeerd.

Haalbaarheidsonderzoek

Om de vraag te beantwoorden wat de beste strategie is voor levensduurverlenging bij oudere schoolgebouwen zal een haalbaarheidsonderzoek (business case) worden uitgevoerd. Hierin worden (tenminste) drie varianten onderzocht:

- Vervangen voor nieuwbouw
- Renoveren
- Vernieuwbouw

Het onderzoek geeft inzicht welke variant de meest duurzame is c.q. de beste prijs/kwaliteit verhouding heeft vanuit het oogpunt van Total Cost of Ownership (TCO), dus waarbij naar de verhouding van de investering en de exploitatie wordt gekeken. Daarbij wordt ook naar de verbetering vanuit de huidige exploitatie gekeken, zoals welke geplande uitgaven in het onderhoud kunnen voorkomen worden en zijn inzetbaar als dekkingsmiddelen voor de investering. De business case maakt daarnaast inzichtelijk of er structurele voordelen in de exploitatie te verwachten zijn (bijvoorbeeld energie) en hoe deze eveneens inzetbaar zijn als dekkingsmiddelen. Het onderzoek houdt ook rekening dat per variant verschillende afschrijvingstermijnen gelden van de investering.

Het haalbaarheidsonderzoek wordt per opgave gemaakt en houdt rekening met de specifieke kenmerken en is dus maatwerk.

Vernieuwbouw

Vervangen voor nieuwbouw en renoveren zijn de gangbare varianten om de levensduur van oudere schoolgebouwen te verlengen. Een relatief nieuwe variant is vernieuwbouw. Vernieuwbouw is een veel grondigere verduurzaming van de huisvesting dan renovatie. Vernieuwbouw staat gelijk aan vervangende nieuwbouw met het principe om de bestaande hoofddraagconstructie (HDC) te handhaven. Vernieuwbouw gaat ervan uit dat het schoolgebouw tot op HDC gestript wordt. Vervolgens wordt deze compleet nieuw opgebouwd en ingericht met nieuwe gevels, daken, installaties, inrichting, afwerking, etc., met de eisen van nieuwbouw en energieneutraal, etc. Daarmee kan het gebouw minstens 40 jaar verder, waardoor de investering ook in 40 jaar afgeschreven wordt. Dit is anders dan bij renovatie. Die gaat uit van een verlenging van maximaal 25 jaar.

Het moment waarop vernieuwbouw aan de orde komt is rond het 40e levensjaar van het gebouw. Dat is het natuurlijke moment voor het doen van grote onderhoudsinvesteringen. Voor de decentralisatie van de onderwijshuisvesting van rijk naar gemeente werd dit aangeduid met de termen "ingrijpend onderhoud" en "algehele aanpassingen". De investeringen werden vanuit de Rijksoverheid bekostigd. In de IHP-plannen keert dit principe terug. Voor de financiering is het volgende aangehouden:

- Het schoolbestuur zet de gereserveerde middelen voor onderhoud in.
- Het schoolbestuur draagt de onderhoudsmiddelen over op basis van het MJOP die nodig zijn voor de instandhouding voor het gebouw voor de eerste 20 jaar.
- Rijksvergoeding energie voor 20 jaar wordt overgedragen (conform rekenmethodiek MI 2022).
- De gemeente: neemt nadelig exploitatiesaldo voor haar rekening.

Voor de goedkeuring om over te gaan tot de vernieuwbouw wordt gemeenschappelijk een businesscase opgesteld. Deze laat financieel/economisch (TCO) zien hoe partijen gezamenlijk de benodigde investering dragen. Het voorgaande is een afgeleide van een conceptueel bouwplan op hoofdlijnen, waarin de HDC als basis vervolmaakt wordt tot een volwaardig schoolgebouw.

In de uitvoering is het gewenst, maar niet op voorhand het enige construct, om de TCO-principes door te zetten. Hier wordt bedoeld dat een ontwikkelaar/realisator/consortium wordt gezocht die naast (deels) ontwerp en realisatie ook verantwoording draagt in het meerjarig onderhoud en de levering van energie (20 jaar). Na de exploitatie contractperiode wordt de exploitatie van het schoolgebouw overgedragen aan het schoolbestuur met een minimale onderhoudsconditie 3 (NEN 2767). In den lande zijn hiervan inmiddels praktijkvoorbeelden (Leister Igge – Opeinde en De Vuurvogel - Spijkenisse).

Om tot een keuze te komen tussen renovatie, vernieuwbouw of vervangende nieuwbouw, zal (een aantal jaren) voor de beoogde uitvoering een haalbaarheidsonderzoek plaats-vinden waarin deze varianten geanalyseerd worden om te komen tot een voorkeurskeuze. In de businesscase wordt van het TCO-principe uitgegaan, waarbij bij elke variant het schoolbestuur op basis van de business case een bijdrage in de financiering kan doen zoals hierboven is aangegeven.

2.4.2 Duurzaamheid/verduurzamen

Ambitie en (beleids)visie

De gemeenteraad van Assen heeft in haar Masterplan Klimaatneutraal Gemeentelijk Vastgoed 2040 (Herijking 2023) de volgende beleidsdoelstellingen verwoord:

- Het energiegebruik in Assen CO_2-neutraal in 2050;
- Een klimaat neutrale en aardgasvrije vastgoedportefeuille in 2040;
- Realiseren van een CO_2-reductie van 55% in 2030 (t.o.v. 1990).

Met het Masterplan Klimaatneutraal Gemeentelijk Vastgoed[2] heeft de raad als ambitie gesteld om in 2040 een klimaat neutrale vastgoedportefeuille te hebben en in 2050 als gemeente geheel CO2neutraal te zijn met als tussendoel de CO2-uitstoot van het eigen vastgoed met 40% te reduceren tussen 2020-2030[3]. Dit hoofddoel is in lijn met landelijke en internationale afspraken over het tegengaan van klimaatverandering door de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Hiervoor heeft de gemeente een route naar 2040 opgesteld met behulp van uitvoeringsplannen. Met klimaatneutraal bedoelt de raad dat de gemeentelijke vastgoedportefeuille geen negatief effect heeft op het klimaat.
Bijvoorbeeld: de energie die wordt gebruikt is alleen afkomstig van duurzame bronnen, waarbij geen CO_2 wordt uitgestoten.
Het Masterplan heeft enkel betrekking op de gemeentelijke panden (MFA's waar scholen in zitten). De overige solitaire schoolgebouwen zijn niet meegenomen in dit beleid. Voor deze 'stand alone locaties' gelden daarom de landelijke beleidsdoelstellingen:

- 95% CO_2-reductie en aardgasvrij in 2050;
- 49% CO_2-reductie in 2030.

De onderstaande toelichting op het Masterplan gaat dan ook alleen over de gemeentelijke MFA's.

Masterplan Klimaatneutraal Gemeentelijk Vastgoed

Uit het Masterplan volgen Uitvoeringsplannen waarin de gemeente Assen maatregelen verder uitwerkt en tot uitvoering brengt. De route naar 2040 wordt opgeknipt in Uitvoeringsplannen van 3-4 jaar. De gemeente is in 2021 – 2023 met het eerste Uitvoeringsplan gestart met 5 verschillende maatregelen:

- ledverlichting;
- zonnepanelen;
- verbeteren van de instellingen van bestaande installaties;
- monitoring van energiegebruik en bewustwording.

De maatregelen die in de periode van 2024 – 2027 in het uitvoeringsplan staan zijn op hoofdlijnen:

- maatregelen die de isolatiewaarde van de gebouwschil verbeteren (vloeren, daken, gevels en/of beglazing);
- het energiezuiniger maken van de luchtbehandelingsinstallaties;
- de verwarmingsinstallaties vervangen voor aardgasvrij of hybride installaties;
- de warm tapwater installaties (boilers) vervangen voor energiezuinige, aardgasvrije varianten.

[2] *Masterplan Klimaatneutraal Gemeentelijk Vastgoed 2040 (Herijking 2023), 19 januari 2023*
[3] *13922-2023 Besluit Raad*

De maatregelen die in de periode van 2024 - 2027 in het sturingsinstrument staan worden verder uitgewerkt in haalbaarheidsstudies en business cases

Daarnaast heeft de gemeente Assen een Transitievisie Warmte. Deze visie toont alternatieven voor aardgas waar dat kan worden toegepast. Deze visie wordt op dit moment in de wijkuitvoeringsplannen verder uitgewerkt per wijk. Het maatschappelijk vastgoed in de betreffende wijken wordt daarin betrokken.

Verduurzamen schoolgebouwen

In het voornoemde masterplan zijn de MFA's waarin scholen deelnemen meegenomen. De overige schoolgebouwen niet. Om zicht te krijgen op gelijk niveau is uitbreiding van het masterplan nodig. Hierover dienen nadere afspraken gemaakt te worden. Dit betreft een paralleltraject waarbij er naast extra financiële middelen mogelijk impact is op de prioritering van het IHP.

Ruimtelijke component

Voor de verduurzaming die betrekking heeft op het besparen van energie/verbruik/-onderhoud/etc. zijn de scholen aan zet, bijvoorbeeld vanuit de Erkende Maatregelenlijst energiebesparing (EML). Vanuit het terugverdienen is het mogelijk om energiebesparende maatregelen uit te voeren. Daarin worden de MJOP's betrokken om de kansen tot verduurzaming in beeld krijgen.

Voor de overige verduurzaming zoals genoemd in het masterplan en in lijn met de uitwerking van de route tot 2040, moet nog in beeld worden gebracht wat de benodigde maatregelen en ook investeringen zijn. Een en ander is zo nodig te koppelen aan de MJOP's en het gebruikmaken van natuurlijke momenten (vervanging/renovatie).

Verantwoordelijkheid realisatie/financiën

In het onderwijs is sprake van gescheiden geldstromen: de gemeente is verantwoordelijk voor investeringen in uitbreiding en vervangende nieuwbouw en de schoolbesturen voor de exploitatie van de gebouwen (onder andere onderhoud).

Voor de verduurzaming die onder het besparen valt ligt de verantwoordelijkheid bij de schoolbesturen. Landelijk zijn daar ook subsidies voor beschikbaar (DuMaVa). Daarnaast is het van belang dat de schoolbesturen en de gemeente inzicht krijgen in de financiële impact van de verduurzamingsopgave.

Voor de overige verduurzaming is de verantwoordelijkheid/zijn de financiën veel complexer om twee redenen:

- De financiële opgave is groot. Een en ander is ook landelijk erkend en onderzocht (jaarlijks € 1,2 miljard extra nodig). Gemeente en schoolbesturen hebben tezamen onvoldoende aan de huidige Rijksbekostigingsmiddelen. Al jarenlang is duidelijk dat de Rijksoverheid veel extra middelen moet vrijmaken om alle Nederlandse schoolgebouwen voor 2050 te renoveren en te vernieuwen. Dit bedrag is door inflatie gestegen van € 730 miljoen per jaar naar € 1,2 miljard per jaar (prijspeil 2023). De betrokken sectorraden en de VNG hebben het manifest ondertekend dat de minister oproept om fors te investeren in schoolgebouwen en hebben dit onlangs nogmaals schriftelijk onder de aandacht gebracht.
- Afwegingen tot verduurzamen worden veelal gedaan vanuit Total Cost of Ownership (TCO), dus integraal vanuit investeren en exploiteren. Door de

gescheiden geldstromen lijken de gunstige financiële effecten van verduurzamen vooral bij de schoolbesturen terecht te komen.

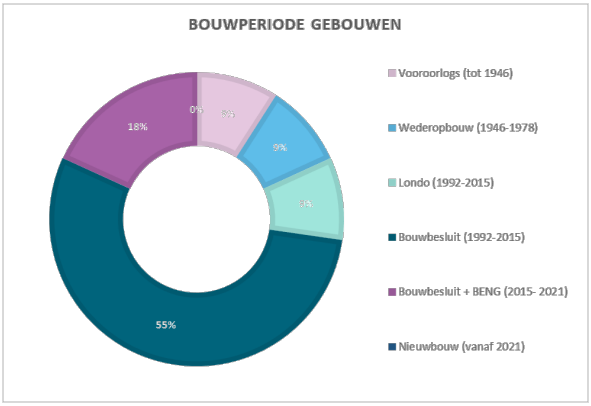
Door dat laatste is het noodzakelijk dat de schoolbesturen en de gemeente gezamenlijk optrekken om de duurzaamheidsambities te kunnen realiseren: gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Om hierin nadere invulling te geven is de eerdergenoemde uitwerking volgens een masterplan nodig. Een parallelle strategie is om de schoolgebouwen te verduurzamen tijdens natuurlijke momenten, zoals renovatie en (ver)nieuwbouw. De schoolgebouwen kunnen op dat moment makkelijker financieel duurzaam gerealiseerd worden.

In aansluiting op het voorgaande is een grove inschatting gemaakt van wat de investeringsomvang kan zijn uitgaande van de cijfers in het masterplan. In het masterplan zijn 107 gemeentelijke gebouwen opgenomen waaronder de MFA's. De geraamde kosten om deze energie-/CO_2-neutraal te maken zijn geraamd op € 82 miljoen exclusief btw met prijspeil 2019. Omgerekend is dat ongeveer € 1,2 miljoen per gebouw inclusief btw met prijspeil heden.

In de volgende tabel is aangeven welke scholen meegenomen zijn qua verduurzaming vanuit het masterplan (MFA's) of 40 jaar oud zijn binnen dit IHP-programma (komende zestien jaar). De laatste categorie valt onder verduurzaming op het zogenaamde natuurlijke moment. Een vinkje in de tabel betekent dat het gebouw voldoet aan de duurzaamheidsdoelstellingen of dat het gebouw is meegenomen in dit IHP of masterplan van de gemeente. Een kruisje betekent dat het gebouw niet voldoet aan de doelstellingen en dat hier aparte maatregelen voor getroffen moeten worden. Vooralsnog is er voor deze gebouwen € 1,2 miljoen euro beschikbaar.

Aan de hand van de navolgende tabel is te bepalen dat twaalf scholen niet worden meegenomen in enig verduurzamingsprogramma (De Atlas heeft twee locaties). In het navolgende diagram is zichtbaar gemaakt in welke bouwperiode deze twaalf scholen vallen. Op basis van de extrapolatie vanuit het masterplan zou circa € 15 miljoen voor de verduurzaming van deze twaalf scholen aangehouden moeten worden. Nader onderzoek is nodig om zekerheid te verkrijgen over de onderbouwde investeringswaarde.

		Historisch	Energie-neutraal	
Wijk	School	Opleverings-jaar	In IHP of Masterplan?	
1 Assen centrum	Kindcentrum Emmaschool	1929	✗	
2 Marsdijk	Kindcentrum De Heksenketel	1993	✓	IHP
3	Kindcentrum De Marskramer	1987	✓	IHP
4	De Driesprong, School met de Bijbel	2003	✗	
5	Kindcentrum De Borg	1989	✗	
6 Peelo	Kindcentrum De Scharmhof	1981	✓	IHP
7	Kindcentrum De Veldkei	1980	✓	IHP
8 Noorderpark	Kindcentrum De Vuurvogel	2010	✓	Masterplan
9	Kindcentrum Maria in Campisschool	1965	✓	IHP
10	De Cirkel, school met de Bijbel	1953	✓	IHP
11	CBS Het Kompas	2008	✗	
12	De Atlas	2016	✓	IHP
13 Pittelo	Kindcentrum De Boei	2005	✗	
14	Kindcentrum De Meander	2005	✗	
15	OBS Driemaster	2012	✓	Masterplan
16	Kindcentrum De Lichtbaak	2012	✓	Masterplan
17 Lariks	Kindcentrum Theo Thijssen	1959	✗	
18 Vredeveld/Assen Oost	Kindcentrum Valkenhorst	1995	✓	IHP
19	Vrijeschool De Es	2006	✗	
20	Kindcentrum Vredeveldschool	2017	✓	Masterplan
21	CJBS De Regenboog	2017	✓	Masterplan
22 Baggelhuizen	Kindcentrum Het Octaaf	2010	✓	Masterplan
23	Kindcentrum Baggelhuizen	2010	✓	Masterplan
24	Kind-en leercentrum W.A. van Liefland	2010	✓	Masterplan
25	De Aventurijn	2010	✓	IHP
26 Kloosterveen	De Parel, school met de Bijbel	2016	✗	
27	Kindcentrum De Kloostertuin	2019	✗	
28	Kindcentrum Kloosterveen	2006	✗	
29	IKC Het Sterrenschip	2010	✓	Masterplan
30	Kindcentrum Het Krijt	2010	✓	Masterplan
31	Tine Marcusschool	2010	✓	Masterplan

2.4.3 Eigendoms- en beheermodellen

De regelgeving voor onderwijshuisvesting is gericht op solitaire schoolgebouwen die in hoofdzaak enkelvoudig gebruikt worden voor onderwijs. Tegenwoordig is met name in het basisonderwijs de combinatie met kinderopvang niet weg te denken. Ook in dit IHP wordt hiervan uitgegaan met IKC's en ook inclusiever onderwijs waarin niet-onderwijs partijen structureel ruimte gebruiken in de gebouwen.

Het voorgaande resulteert/heeft geresulteerd in gebouwen waar meerdere functies bij elkaar zitten, zoals bij MFA's. De vraag die vervolgens daarbij ontstaat is: wie is verantwoordelijk voor het beheer, wie is/zijn eigenaar/eigenaren, hoe wordt in het gebouw geïnvesteerd? In den lande en zo ook in Assen zijn hiervan diverse praktijkvoorbeelden als antwoord op deze vragen. De verschillen in hoe een en ander is opgelost zijn groot evenals de samenstelling van functies en multifunctioneel gebruik. Ook wordt geconstateerd dat er toch veel problemen zijn in het gebruik en beheer van de gebouwen door de gekozen oplossingen aangaande investeren, eigendom en beheer.

In dit IHP is door de partijen bepaald dat 'meervoudige' gebouwen waarin meerdere functies bij elkaar gebouwd zijn, nodig zijn. Vervolgens is gesproken over diverse eigendoms- en beheermodellen van dergelijke meervoudige gebouwen. Hierin zijn landelijke en lokale voorbeelden aan de orde gekomen. Uit deze besprekingen zijn de partijen tot de volgende voorkeuren gekomen.

In het IHP wordt onderscheid gemaakt tussen twee typen meervoudige gebouwen:

- Kindcentrum in solitaire schoolgebouwen;
- MFA.

In het Kindcentrum is het onderwijs het primaire belang en hebben alle onderwijspartners, zoals kinderopvang, een plek in het gebouw. De reden dat deze partijen bij elkaar gehuisvest zijn is gelegen in de gedeelde inhoudelijke visie op het kind. Er is sprake van een samenwerkingsvorm die structureel en bestendig is. Dit is ook vastgelegd en het schoolbestuur c.q. de school heeft daarin de regie. Het gebouw waarin het kindcentrum gehuisvest is, is het effect van de samenwerking vanuit het onderwijs.

In een MFA zijn ook meerdere functies bij elkaar in één gebouw geclusterd. Dit kan een buurthuis zijn, sportvoorziening, kinderopvang, basisschool, etc. De motivatie om deze functies bij elkaar te clusteren kan niet gelegen zijn in een inhoudelijke samenwerking tussen de gebruikers, maar is meestal vanuit praktische redenen in facilitaire zin ontstaan. De gebruikers maken zelfstandig gebruik van 'hun' deel en ook volgtijdelijk van gemeenschappelijke voorzieningen zoals bijvoorbeeld de gymzaal. Gemeenschappelijk beheer is noodzakelijk om zorg te dragen voor ordentelijk gemeenschappelijk gebruik en verrekening van de exploitatielasten.

In een MFA kan een kindcentrum gevestigd zijn. Het kindcentrum is dan één van de gebruikers naast het buurthuis, de gymzaal, etc. Hiermee blijft het geheel qua beheer een MFA.

Voorkeursmodel bij een Kindcentrum

Omdat het 'onderwijs' en daarin volgend de samenwerking met de niet-onderwijspartijen dominant is, gaat dit model ervan uit dat eigendom, exploitatie en beheer zo maximaal mogelijk de verantwoording zijn van het schoolbestuur. De visie is dat het schoolbestuur alle ruimte moet hebben om vanuit de samenwerking het gebouw maximaal in te kunnen

zetten, waaronder het herverdelen van het gebruik en de daaruit voorvloeiende aanpassingen.
Dit geeft de volgende uitgangspunten:

- Het schoolbestuur is 100% juridisch eigenaar van het gehele gebouw.
- Gemeente is 100% economisch eigenaar van het gehele gebouw en investeert daardoor in het gehele gebouw/heeft in het hele gebouw geïnvesteerd.
- Het schoolbestuur verhuurt ruimten aan niet-onderwijspartijen en draagt deze kale huur met jaarlijkse indexering (CPI) af aan de gemeente. Het huurtarief is kostprijsdekkend en wordt door de gemeente bepaald. De gemeente heeft een verhuurbeleid waarin een en ander nader bepaald is. Het schoolbestuur betrekt de gemeente inzake mutaties rondom gebruik van niet-onderwijspartijen, inclusief de daarbij behorende contracten en betalingen.
- Het schoolbestuur onderhoudt, beheert en exploiteert 100% van het gehele gebouw en verrekent de exploitatielasten (servicekosten) met de niet-onderwijspartners op basis van de nader te bepalen verdeling.

Dit model dient toegepast te worden in het kader van vervangende nieuwbouw of vernieuwbouw. Voor bestaande gebouwen met een Kindcentrum is het gewenst dat dit model ook van toepassing is. Een analyse van het eigendom bij de bestaande gebouwen is nodig om het van toepassing verklaren mogelijk te maken.

Voorkeursmodel bij een MFA

Met de schoolbesturen is verkend of gelijk aan het Kindcentrum het voorkeursmodel toepasbaar is. In den lande zijn hiervan voorbeelden dat het schoolbestuur (behoudens het 100% juridisch eigendom) 100% verantwoordelijk is voor het onderhouden, beheren en exploiteren van de MFA. In deze voorbeelden is het schoolbestuur penvoerder/exploitant van de MFA en verrekent de werkelijke lasten met de gemeente. Anders gezegd: de gehele exploitatie van de MFA heeft de gemeente uitbesteed aan het schoolbestuur en dit is vastgelegd in een exploitatieovereenkomst.

Voornoemd praktijkvoorbeeld heeft geen voorkeur bij de schoolbesturen omdat het schoolbestuur een extra taak krijgt die niet onderwijsgerelateerd is. Daarbij veronderstelt dit dat het schoolbestuur de expertise en deskundigheid heeft of dient te verkrijgen op het beheren en exploiteren van een MFA, met mogelijk zelfs het aanstellen van 'niet-reguliere' medewerkers (beheerders/huismeesters). Voor kleine schoolbesturen is dit per definitie niet haalbaar.

Daarmee is de conclusie dat het eigendom, de exploitatie en het beheer van een MFA als volgt vorm krijgt:

- De gemeente is 100% eigenaar (economisch en juridisch) en investeert daardoor in het gehele gebouw/heeft in het hele gebouw geïnvesteerd. Voorkomen dient te worden dat er sprake zal zijn van meerdere eigenaren.
- De gemeente stelt de diverse functies/ruimten ter beschikking aan de gebruikers, waaronder de scholen, kinderopvang, etc.:
  a. onderwijs middels ingebruikgevingsovereenkomsten;
  b. op grond van de gemeentelijke Vastgoednota wordt de kostprijs in rekening gebracht bij maatschappelijke verhuur aan een activiteit die beleidsmatig is ingebed. In alle overige gevallen van niet onderwijs wordt verhuurd tegen marktconforme tarieven;
  c. multifunctionele ruimten zoals gymlokalen verhuurt de gemeente aan verenigingen, etc. Optie is dat de gemeente deze taak uitbesteedt.

- De gemeente onderhoudt, beheert en exploiteert 100% van het gehele gebouw. De schoolbesturen dragen hun exploitatievergoeding (MI-model 2022) af aan de gemeente. De gemeente verrekent de exploitatielasten (servicekosten) met de overige gebruikers/huurders op basis van een nader te bepalen verdeling. Het onderhoudscomponent is een vast bedrag dat niet wordt verrekend.

3 Algemene situatiebeschrijving

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de actuele situatie van alle scholen in de gemeente Assen. Hierbij wordt informatie gegeven over de ontwikkelingen van het aantal kinderen in de afgelopen jaren en inzicht gegeven in de prognoses.

Voor het onderwijs zijn conform de geldende methodieken leerlingenprognoses opgesteld tot en met de teldatum 1 oktober 2042 (volledige prognoses inclusief onderbouwing zijn opgenomen in bijlage II). De leerlingenprognoses voor het basisonderwijs zijn in juni 2022 opgesteld. Voor het speciaal basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs zijn prognoses opgesteld in januari 2023.

In de prognoses is zo compleet als mogelijk rekening gehouden met de verwachte woningbouwontwikkelingen. Met de prognoses is getracht om een zo reëel mogelijke voorspelling te doen van de groei/krimp van de scholen. Prognoses zijn zoals gezegd voorspellingen en dienen daarom niet te absoluut te worden vertaald. Daarbij is er veelal sprake van dat in wijken scholen 'communicerende' vaten zijn: als een school boven verwachting groeit, krimpt een andere school meestal. De praktijk is dus vaak dat het totaalaantal in een wijk veelal wel redelijk te voorspellen is. Het is overigens gewenst om de prognoses om de twee jaar (zo niet elk jaar) te actualiseren om daarmee de verwachte ontwikkeling goed te kunnen volgen en zo nodig de plannen bij te stellen.

3.2 Situatiebeschrijvingen

In de volgende paragrafen is de beschrijving van de situatie in de gemeente Assen in verschillende tabellen weergegeven. In deze tabellen zijn de leerlingentellingen van 2019 tot en met 2022 van de scholen opgenomen, op de teldatum 1 oktober. Teldatum 1 oktober wordt gebruikt voor de bekostiging van onderwijshuisvesting. Daarnaast zijn de leerlingenprognoses van de scholen van het jaar 2023, 2028 en 2033 opgenomen. Tevens zijn het bouwjaar en het renovatiejaar van de scholen opgenomen.

3.2.1 Basisonderwijs

Situatiebeschrijving									
	leerlingentellingen				leerlingprognoses			gebouwgegevens	
School	2019	2020	2021	2022	2023	2028	2033	bouw-jaar	renovatiejaren
Baggelhuizen	134	129	124	134	134	129	138	2010	n.v.t.
De Driemaster	111	98	90	83	83	78	85	2012	n.v.t.
Emmaschool	341	362	331	310	308	342	346	1929	1998,2008
De Marskramer	275	240	219	209	209	194	204	1987	1988, 1991, 2012
De Heksenketel	282	271	271	267	266	258	271	1993	2001, 2007
Theo Thijssenschool	255	260	264	257	257	253	253	1959	1980, 2000, 2007
De Valkenhorst	191	179	168	167	168	182	184	1995	2007
De Veldkei	194	205	221	225	224	219	215	1980	1991, 2010
De Vuurvogel	167	160	133	127	127	132	128	2010	n.v.t.
Het Sterrenschip	364	352	325	309	309	310	326	2010	n.v.t.
Obs Kloosterveen	435	384	327	303	300	265	278	2006	n.v.t.
Het Octaaf	140	113	113	111	111	104	112	2010	2015
De Regenboog	178	168	172	178	178	225	228	2017	n.v.t.
De Lichtbaak	146	138	128	117	117	109	112	2012	n.v.t.
De Borg	363	379	396	392	392	388	409	1989	1992, 2012
Het Kompas	255	238	229	222	222	223	215	2008	2013
De Scharmhof	341	332	307	277	276	238	234	1981	2006
Het Krijt	242	221	206	205	205	141	148	2010	n.v.t.
PC Kloostertuin	479	459	482	459	458	473	496	2019	n.v.t.
Maria in Campisschool	46	60	65	74	74	74	72	1965	1995, 2004, 2006
Vredeveldschool	32	34	35	36	36	41	42	2017	n.v.t.
De Cirkel	183	189	186	190	190	166	169	1953	1956, 1984, 2010
De Parel	215	204	200	194	194	180	189	2016	
De Driesprong	226	227	203	191	191	187	192	2003	2014
De Vrije School	183	192	189	183	183	175	180	2006	n.v.t.
Totaal	5778	5594	5384	5220	5212	5086	5.226		

In de tabel is te zien dat het leerlingenaantal de afgelopen jaren op de meeste scholen daalt. Het leerlingenaantal neemt af tot ongeveer 5.200 leerlingen. In de gemeente Assen zijn in 2033 vijf scholen die onder de opheffingsnorm vallen. De norm waarbij in principe de bekostiging van scholen door het ministerie OCW stopt, is voor de gemeente Assen vanaf 1 augustus 2023[4] 125 leerlingen. Deze scholen worden met de toepassing van de gemiddelde schoolgrootte[5] in stand gehouden. De bekostiging van deze scholen wordt daarmee niet bedreigd. Volgens de prognoses wordt de aankomende tien jaar een stabiele situatie verwacht rondom het leerlingenaantal. In de prognoses zijn de woningbouwgegevens meegenomen, de prognoses zijn echter exclusief azc-leerlingen en ontheemden.

[4] *Vanaf 1 augustus 2023 is de opheffingsnorm voor de gemeente Assen verlaagd van 130 naar 125 leerlingen.*
[5] *Artikel 143 van de Wet op primair onderwijs*

3.2.2 Speciaal basisonderwijs

Situatiebeschrijving									
	leerlingentellingen				leerlingprognoses			gebouwgegevens	
School	2019	2020	2021	2022	2023	2028	2033	bouw-jaar	renovatiejaar
SBO de Boei	96	91	107	115	121	122	129	2005	n.v.t.
SBO de Meander	224	221	201	205	199	201	214	2005	n.v.t.
Totaal	320	312	308	320	320	323	343		

In de tabel is te zien dat het leerlingenaantal de afgelopen jaren redelijk stabiel is gebleven. Volgens de prognoses wordt voor het SBO een kleine stijging verwacht. De schoolbesturen verwachten voor het SO dat door het aflopen van de NPO-gelden de druk op het SO zal toenemen. Met behulp van de gelden vanuit dit IHP voor inclusiever onderwijs, hopen de gemeente en de schoolbesturen op deze beweging in te spelen en mogelijk terug te dringen.

3.2.3 Voortgezet) speciaal onderwijs

Situatiebeschrijving									
	leerlingentellingen				leerlingprognoses			gebouwgegevens	
School	2019	2020	2021	2022	2023	2028	2033	bouw-jaar	renovatiejaar
SO de Aventurijn	49	59	62	56	60	59	63	2010	n.v.t.
SO de Tine Marcusschool	9	11	15	17	22	22	24	2010	n.v.t.
SO/VSO W.A. van Liefland	100	118	114	125	126	122	122	2010	n.v.t.
VSO de Atlas	205	198	222	212	222	201	184	2016	n.v.t.
Totaal	363	386	413	410	430	404	393		

In de tabel is te zien dat het leerlingenaantal de afgelopen jaren stabiel is. Volgens de prognoses wordt voor het SO een lichte daling verwacht. Zoals beschreven in paragraaf 3.2.2 verwachten de schoolbesturen een groei van het aantal leerlingen.

Voor de Kentalis Tine Marcusschool geldt dat de school een ondergrens heeft van twee groepen en een bovengrens van drie groepen. Wanneer de bovengrens wordt overschreden, zullen de leerlingen naar Groningen gaan.

3.2.4 Kinderopvang

Voor de kinderopvang zijn prognoses gemaakt voor de aankomende vijftien jaar. Deze zijn gemaakt op basis van de bevolkingsgegevens, toekomstige woningbouw, kindplaatsen per leeftijdscategorie en per wijk. Hierbij is een vergelijking gemaakt met het aantal kindplaatsen per wijk in vergelijking met de gehele gemeente Assen en het landelijk gemiddelde. Daarbij is gebruikgemaakt van verschillende bandbreedtes. Deze prognoses geven een indicatie van de behoefte voor het aantal kindplaatsen per wijk.

Voor de volledigheid wordt verwezen naar de separate bijlage met de kinderopvang-prognoses voor alle jaartallen. Hieronder worden enkel de kindplaatsen van de buitenschoolse opvang en de kinderdagopvang van 2022 en 2033 met elkaar vergeleken. In de navolgende tekst worden enkel de wijken behandeld waarbij sprake is van aanzienlijke groei in het aantal kindplaatsen. De groei wordt cijfermatig benoemd en in relatie gebracht tot de betreffende schoolgebouwen. Dat wil zeggen dat enkel de kinderopvang die nu aanwezig is in een (school)gebouw/MFA betrokken wordt in het IHP. De overige zelfstandige kinderopvanglocaties worden niet verder behandeld. Dus indien

sprake is van groei in een wijk, dan wordt verondersteld dat het gewenst is dat de kinderopvang die in een (school)gebouw/MFA zit ook wil groeien. Deze groei wordt verhoudingsgewijs/lineair cijfermatig hieronder benoemd. In de volgende hoofdstukken wordt bekeken of de groei daadwerkelijk mogelijk is in de bestaande capaciteit van de betreffende locatie.

	Bso		Kdv	
Wijk	2023*	2033	2023	2033
Assen Centrum	156	99	132	107
Marsdijk	338	322	211	220
Peelo	100	81	96	89
Noorderpark	243	191	268	239
Pittelo	85	85	124	142
Lariks	42	84	43	100
Vredeveld/Assen-Oost	165	189	136	112
Baggelhuizen	135	135	121	140
Kloosterveen/Kloosterakkers	502	476	371	592

* In de tabel is 2023 het huidige aanbod weergegeven.

Zoals te zien is in deze tabel groeit het aantal kindplaatsen kinderopvang van de wijken Lariks en Kloosterveen/Kloosterakkers aanzienlijk.

In de wijk Lariks is het aantal kindplaatsen voor kinderopvang 43, waarvan alle kindplaatsen onderdeel zijn van de school (de Theo Thijssenschool), dus op locatie in samenwerkingsvorm. Er is sprake van een groei in de wijk Lariks naar circa 100 kindplaatsen kinderopvang in 2033, doordat herstructurering van de wijk plaatsvindt. Ervan uitgaande dat alle kindplaatsen in de wijk onderdeel blijven van de school, is er dus een groei van circa 57 kindplaatsen in de school.

In de wijk Kloosterveen/Kloosterakkers is het aantal kindplaatsen voor kinderopvang 371, waarvan 176 kindplaatsen onderdeel zijn van de scholen, dus op locatie in samenwerkingsvorm. Er is sprake van een groei in de wijk Kloosterveen/Kloosterakkers naar circa 592 kindplaatsen kinderopvang in 2033, doordat minimaal 1.000 woningen worden gebouwd. Uitgaande van een lineair gelijkblijvende verhouding tussen zelfstandige en niet-zelfstandige opvanglocaties, zal 47% van deze kindplaatsen onderdeel zijn van de scholen. Dit betekent dat de kinderopvang vanuit de samenwerking met scholen toeneemt tot circa 278 kindplaatsen, dus een groei van circa 102 kindplaatsen in de scholen.

4 Situatiebeschrijving per school

4.1 Basisonderwijs

De 25 basisscholen in de gemeente Assen worden in de komende paragrafen per wijk beschreven qua m² bvo voor de schoolgebouwen. Daarin wordt onderscheid gemaakt tussen m² onderwijs, kinderopvang en gym/overige (sport, fietsenstalling etc.). Verder is per wijk zichtbaar hoeveel leerlingen in 2022 onderwijs hebben gevolgd op school en hoeveel behoefte aan m² de school had (lokalennorm) in 2022. Beide zijn ook voor 2033 weergegeven. In de laatste kolom van elke tabel is het verschil tussen het aantal m² onderwijs per gebouw en de behoefte aan m² onderwijs voor 2033 weergegeven. Als de ruimtebehoefte in balans is met de capaciteit dan is er voldoende ruimte volgens de norm beschikbaar. De eventuele normatieve leegstand kan ingezet worden voor inclusiever onderwijs. Een en ander nader te bepalen middels onderzoek/plan op dit thema.

De gemeente Assen en schoolbesturen staan gezamenlijk voor het samenwerken aan een doorgaande leer- en ontwikkelingslijn. Dit betekent een nauwe samenwerking tussen de verschillende onderwijssectoren, maar ook samenwerking tussen onderwijs en andere kindpartijen en het ontschotten waar mogelijk tussen verschillende onderwijssectoren. Bij veel scholen is er sprake van samenwerking met een organisatie voor kinderopvang. In veel gevallen heeft deze organisatie haar activiteiten ook ondergebracht in het school-gebouw. Volgens onderwijswetgeving moet bij de groei van de school de kinderopvang plaatsmaken voor het onderwijs. Vanuit de doorgaande leer- en ontwikkelingslijn is het zeer onwenselijk om dit te doen. Op basis van de inhoudelijke visie is gerekend met de onderwijscapaciteit minus de ruimten die gehuurd worden door de kinderopvang.

4.2 Assen centrum

Situatie 2022

Overzicht gebouwen/locaties	M² bvo huidig - capaciteit				2022 - vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	aantal lln 2022	behoefte groepen	norm m² bvo 2022	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Assen Centrum										
1 Kindcentrum Emmaschool	1.832	355	2.187	14	310	14	1.910			-78
Kinderopvang-locaties										
2 Kinderopvang De Bereboot			-						16	
3 Kinderopvang De Bereboot			-					66	28	
4 Het Vlinderhoekje								30	28	
5 Pure-kids								36	12	
6 Kids First Prinses Irenestraat 7			-						32	
Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*156*	*132*	
Totaal Assen Centrum	**2.576**	**425**	**3.001**	**14**	**310**	**14**	**2.110**	**156**	**132**	**-278**

Situatie 2033

Overzicht gebouwen/locaties	M² bvo huidig - capaciteit				2033 vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	lln 2033	Behoefte groepen	norm m² bvo 2033	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Assen Centrum										
1 Kindcentrum Emmaschool	1.832	355	2.187	14	346	15	2.025			-193
Kinderopvang-locaties										
2 Kinderopvang De Bereboot			-							
3 Kinderopvang De Bereboot			-							
4 Het Vlinderhoekje										
5 Pure-kids										
6 Kids First Prinses Irenestraat 7			-							
Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*99*	*107*	
Totaal Assen Centrum	**2.576**	**425**	**3.001**	**14**	**346**	**15**	**2.225**	**99**	**107**	**142**

Voor Kindcentrum Emmaschool is parallel aan het IHP een traject voor vernieuwbouw en uitbreiding. De verwachting is dat de verbouwing in 2024 gerealiseerd is. In de tabel zijn de gegevens opgenomen van de nieuwe situatie.

4.3 Marsdijk

Situatie 2022

Overzicht gebouwen/locaties	M² bvo huidig - capaciteit				2022 - vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	aantal lln 2022	behoefte groepen	norm m² bvo 2022	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Marsdijk										
7 Kindcentrum De Heksenketel	1.593	308	1.901	15	267	11	1.475	60	43	118
8 Kindcentrum De Marskramer	2.355	495	2.850	22	209	9	1.245	70	46	1.110
9 De Driesprong, Scholen met de Bijbel	1.485	105	1.590	12	191	9	1.245	33		240
10 Kindcentrum De Borg	2.465	120	2.585	18	392	17	2.255	90	45	210
11 Kids First De buitenborg		163	163					21	7	
12 CKC Kinderopvang Buitenborg		60								
Subtotaal Dusselheugte 18	-	223	163	-	0	0	-	21	7	-
Kinderopvang-locaties										
13 Kinderopvang De Jagershof B.V.			-					64	70	
Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*338*	*211*	
Totaal Marsdijk	**7.898**	**1.251**	**9.089**	**67**	**1.059**	**46**	**6.220**	**338**	**211**	**1.678**

Situatie 2033

Overzicht gebouwen/locaties	M² bvo huidig - capaciteit				2033 vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	lln 2033	Behoefte groepen	norm m² bvo 2033	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Marsdijk										
7 Kindcentrum De Heksenketel	1.593	308	1.901	15	271	11	1.475			118
8 Kindcentrum De Marskramer	2.355	495	2.850	22	204	9	1.245			1.110
9 De Driesprong, Scholen met de Bijbel	1.485	105	1.590	12	192	8	1.130			355
10 Kindcentrum De Borg	2.465	120	2.585	18	409	17	2.255			210
11 Kids First De buitenborg		163	163							
12 CKC Kinderopvang Buitenborg		60								
Subtotaal Dusselheugte 18	-	223	163	-	-	-	-	-	-	-
Kinderopvang-locaties										
13 Kinderopvang De Jagershof B.V.			-							
Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*322*	*220*	
Totaal Marsdijk	**7.898**	**1.251**	**9.089**	**67**	**1.076**	**45**	**6.105**	**322**	**220**	**1.793**

Het gebouw van Kindcentrum De Heksenketel is van 1993. In het schoolgebouw is kinderopvang gehuisvest. In 2033 heeft Kindcentrum De Heksenketel nog 118 m² normatieve leegstand. In de jaren na 2033 neemt het leerlingenaantal volgens de prognoses af en zal de normatieve leegstand toenemen.

Het gebouw van Kindcentrum De Marskramer is van 1987. In het schoolgebouw is kinderopvang gehuisvest. In 2033 heeft Kindcentrum De Marskramer volgens de bepalingen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs een ruime normatieve leegstand van 1.110 m². In de jaren na 2033 neemt het leerlingenaantal volgens de prognoses af en zal de normatieve leegstand verder toenemen.

Het gebouw van De Driesprong is van 2003. In het schoolgebouw is kinderopvang gehuisvest. Het totale gebouw betreft 1.590 m², waarvan 1.485 m² voor onderwijs. De overige 105 m² wordt gebruikt door de kinderopvang. In 2033 heeft het gebouw een normatieve leegstand van 355 m². In de jaren na 2033 neemt het leerlingenaantal volgens de prognoses licht af en zal de normatieve leegstand iets toenemen.

Het gebouw van Kindcentrum De Borg[6] is van 1989. In 2033 heeft Kindcentrum De Borg een normatieve leegstand van 210 m². In de jaren na 2033 neemt het leerlingenaantal volgens de prognoses af en zal de normatieve leegstand toenemen. Op de nevenlocatie (Buitenborg) is tevens kinderopvang gehuisvest. De wens van Kindcentrum De Borg is om de nevenlocatie af te staan en door middel van een uitbreiding van de hoofdlocatie het onderwijs en de kinderopvang op één locatie te kunnen huisvesten.

4.4 Peelo

Situatie 2022

Overzicht gebouwen/locaties	M² bvo huidig - capaciteit				2022 - vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	aantal lln 2022	behoefte groepen	norm m² bvo 2022	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Peelo										
14 Kindcentrum De Scharmhof	2.390	120	2.510	18	277	13	1.705	60	48	685
15 Kindcentrum De Veldkei	1.415	400	1.815	13	225	9	1.245	40	48	170
Kinderopvang-locaties										
Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)			-					*100*	*96*	
Totaal Peelo	**3.805**	**520**	**4.325**	**31**	**502**	**22**	**2.950**	**100**	**96**	**855**

Situatie 2033

Overzicht gebouwen/locaties	M² bvo huidig - capaciteit				2033 vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	lln 2033	Behoefte groepen	norm m² bvo 2033	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Peelo										
14 Kindcentrum De Scharmhof	2.390	120	2.510	18	234	10	1.360			1.030
15 Kindcentrum De Veldkei	1.415	400	1.815	13	215	9	1.245			170
Kinderopvang-locaties										
Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)			-					*81*	*89*	
Totaal Peelo	**3.805**	**520**	**4.325**	**31**	**449**	**19**	**2.605**	**81**	**89**	**1.200**

In de wijk Peelo staan twee basisscholen, Kindcentrum De Scharmhof en Kindcentrum De Veldkei. Het gebouw van Kindcentrum De Scharmhof is van 1981. In 2033 heeft Kindcentrum De Scharmhof volgens de bepalingen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs een ruime normatieve leegstand van 1.030 m².

Het gebouw van Kindcentrum De Veldkei is van 1980. In 2033 heeft Kindcentrum De Veldkei een normatieve leegstand van 170 m². In de jaren na 2033 neemt het leerlingenaantal volgens de prognoses licht toe en zal de normatieve leegstand iets afnemen.

[6] *De verhouding kindplaatsen en vierkante meters kinderopvang zijn voor CKC Drenthe nog niet in verhouding. De juiste gegevens worden nog door het schoolbestuur aangeleverd.*

4.5 Noorderpark

Situatie 2022

Overzicht gebouwen/locaties		M² bvo huidig - capaciteit				2022 - vergelijking onderwijs/norm					
	Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	aantal lln 2022	behoefte groepen	norm m² bvo 2022	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Noorderpark											
16	Kindcentrum De Vuurvogel	1.093		1.093	9	127	6	900			193
17	Plateau KDV Obrechtlaan		94	94					20	31	
18	Plateau BSO in kantoor Obrechtlaan		98	98					40	42	
	Subtotaal MFA Vuurvogel	1.093	192	1.285	9	127	6	900	60	73	193
19	Kindcentrum Maria in Campisschool	864	138	1.002	7	74	4	580	22	31	284
20	De Cirkel, Scholen met de Bijbel	1.367	58	1.425	10	190	8	1.130	33	16	237
21	CBS Het Kompas	1.528		1.528	10	222	10	1.360		16	168
22	De Atlas hoofdlocatie	1.677		1.677	14	107	31	3.408			-1.731
	Kinderopvang-locaties										
23	Doomijn KDV Thorbeckelaan		60	60					44	32	
24	Kideo Assen B.V.			-					44	58	
25	Plateau kdv locatie De Roos		734	734					40	42	
	Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*243*	*268*	
Totaal Noorderpark		6.529	1.182	7.711	50	720	59	7.378	243	268	-849

Situatie 2033

Overzicht gebouwen/locaties		M² bvo huidig - capaciteit				2033 vergelijking onderwijs/norm					
	Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	lln 2033	Behoefte groepen	norm m² bvo 2033	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Noorderpark											
16	Kindcentrum De Vuurvogel	1.093		1.093	9	128	6	900			193
17	Plateau KDV Obrechtlaan		94	94							
18	Plateau BSO in kantoor Obrechtlaan		98	98							
	Subtotaal MFA Vuurvogel	1.093	192	1.285	9	128	6	900	-	-	193
19	Kindcentrum Maria in Campisschool	864	138	1.002	7	72	4	580			284
20	De Cirkel, Scholen met de Bijbel	1.367	58	1.425	10	169	7	1.015			352
21	CBS Het Kompas	1.528		1.528	10	215	9	1.245			283
22	De Atlas hoofdlocatie	1.677		1.677	14	188	27	3.036			-1.359
	Kinderopvang-locaties										
23	Doomijn KDV Thorbeckelaan		60	60							
24	Kideo Assen B.V.			-							
25	Plateau kdv locatie De Roos		734	734							
	Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*191*	*239*	
Totaal Noorderpark		6.529	1.182	7.711	50	772	53	6.776	191	239	-247

In de wijk Noorderpark staan vier basisscholen, Kindcentrum De Vuurvogel, IKC Maria in Campisschool, basisschool De Cirkel en Kindcentrum Het Kompas. Daarnaast bevat de wijk een school voor VSO, namelijk VSO De Atlas.

Het gebouw van Kindcentrum De Vuurvogel is van 2010. In 2033 heeft Kindcentrum De Vuurvogel 193 m² normatieve leegstand. Daarnaast heeft De Vuurvogel een apart gebouw voor de azc-leerlingen, deze vestiging wordt als zelfstandige onderwijsvoorziening gezien. Het aparte gebouw van De Vuurvogel voor azc-leerlingen is niet opgenomen in dit IHP omdat deze voorziening een aparte financieringsstroom kent.

Het gebouw van IKC Maria in Campisschool is van 1965. In het schoolgebouw is kinderopvang gehuisvest. In 2033 heeft IKC Maria in Campisschool 284 m² normatieve leegstand. In de jaren na 2033 neemt het leerlingenaantal volgens de prognoses toe en zal de normatieve leegstand licht afnemen.

Het gebouw van basisschool De Cirkel is van 1953. In 2033 heeft basisschool De Cirkel 352 m² normatieve leegstand. In de jaren na 2033 blijft het leerlingenaantal volgens de prognoses ongeveer gelijk, de normatieve leegstand zal niet toe- of afnemen.

Het gebouw van Kindcentrum Het Kompas is van 2008. In 2033 heeft Kindcentrum Het Kompas 283 m² normatieve leegstand. In de jaren na 2033 neemt het leerlingenaantal volgens de prognoses toe, de normatieve leegstand zal afnemen.

Het hoofdgebouw van VSO De Atlas is in Noorderpark gevestigd, de nevenvestiging in de wijk Lariks. Het hoofdgebouw van VSO De Atlas is van 2016 en de nevenvestiging is van 1971. De ruimtebehoefte en de capaciteit zijn volgens de bepalingen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs niet met elkaar in balans. De school heeft een acuut huisvestingsvraagstuk.

4.6 Pittelo

Situatie 2022

Overzicht gebouwen/locaties		M² bvo huidig - capaciteit				2022 - vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker		functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	aantal lln 2022	behoefte groepen	norm m² bvo 2022	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Pittelo											
26	Kindcentrum De Boei	1.285		1.285	9	115	8	1.090			195
27	Kindcentrum De Meander	2.266		2.266	17	205	14	1.950			316
28	OBS Driemaster	900		900	6	83	4	580			320
29	Kindcentrum De Lichtbaak	1.475		1.781	11	117	5	785			690
30	Kinderopvang		480	480					40	48	-
	Subtotaal Cluster MFA Pittelo	2.375	480	3.161	17	200	9	1.365	40	48	1.010
	Kinderopvang-locaties										
	31 Kids First Maasstraat			-					45	76	
	Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*85*	*124*	
Totaal Pittelo		**5.926**	**480**	**6.712**	**43**	**520**	**31**	**4.405**	**85**	**124**	**1.521**

Situatie 2033

Overzicht gebouwen/locaties		M² bvo huidig - capaciteit				2033 vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker		functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	lln 2033	Behoefte groepen	norm m² bvo 2033	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Pittelo											
26	Kindcentrum De Boei	1.285		1.285	9	129	9	1.195			90
27	Kindcentrum De Meander	2.266		2.266	17	214	15	1.950			316
28	OBS Driemaster	900		900	6	85	4	580			320
29	Kindcentrum De Lichtbaak	1.475		1.781	11	112	5	785			690
30	Kinderopvang		480	480							-
	Subtotaal Cluster MFA Pittelo	2.375	480	3.161	17	197	9	1.365	-	-	1.010
	Kinderopvang-locaties										
	31 Kids First Maasstraat			-							
	Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*85*	*142*	
Totaal Pittelo		**5.926**	**480**	**6.712**	**43**	**540**	**33**	**4.510**	**85**	**142**	**1.416**

In de wijk Pittelo staan twee basisscholen, Kindcentrum Driemaster en Kindcentrum De Lichtbaak. Daarnaast bevat de wijk twee scholen voor speciaal basisonderwijs, Kindcentrum De Boei en Kindcentrum De Meander. Beide zijn in MFA Pittelo gevestigd, die in 2012 in gebruik genomen is.

In 2033 heeft Kindcentrum Driemaster 320 m² normatieve leegstand. In 2033 heeft Kindcentrum De Lichtbaak 690 m² normatieve leegstand. Bij De Lichtbaak wordt een deel van de normatieve leegstand ingevuld door 24 leerlingen van de taalklas en de 38 Oekraïense leerlingen.

Het gebouw van Kindcentrum De Boei is van 2005. In 2033 zijn de ruimtebehoefte en de capaciteit volgens de bepalingen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs met elkaar in balans. Het gebouw van Kindcentrum De Meander is ook van 2005. In 2033 heeft Kindcentrum De Meander 316 m² normatieve leegstand.

4.7 Lariks

Situatie 2022

Overzicht gebouwen/locaties	M² bvo huidig - capaciteit				2022 - vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	aantal lln 2022	behoefte groepen	norm m² bvo 2022	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Lariks										
32 Kindcentrum Theo Thijssen	1.479	72	1.551	11	257	11	1.475	42	43	4
33 De Atlas nevenvestiging Epe	976		976	11	105	0				976
Kinderopvang-locaties										
Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*42*	*43*	
Totaal Lariks	**2.455**	**72**	**2.527**	**22**	**362**	**11**	**1.475**	**42**	**43**	**980**

Situatie 2033

Overzicht gebouwen/locaties	M² bvo huidig - capaciteit				2033 vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	lln 2033	Behoefte groepen	norm m² bvo 2033	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Lariks										
32 Kindcentrum Theo Thijssen	1.479	72	1.551	11	253	11	1.475			4
33 De Atlas nevenvestiging Epe	976		976	11						976
Kinderopvang-locaties										
Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*84*	*100*	
Totaal Lariks	**2.455**	**72**	**2.527**	**22**	**253**	**11**	**1.475**	**84**	**100**	**980**

In de wijk Lariks staat een basisschool, de Theo Thijssenschool. Daarnaast staat in deze wijk de nevenvestiging van de VSO-school VSO De Atlas, locatie Epe 83, deze wordt beschreven in paragraaf 4.5.

Het gebouw van Kindcentrum Theo Thijssenschool is van 1959. In het schoolgebouw is kinderopvang gehuisvest. Kindcentrum Theo Thijssenschool huurt momenteel 72 m² aan ruimte voor bso in het gebouw aan de Zeemanstraat, voorheen in gebruik door NHL Stenden Hogeschool. Voor Kindcentrum Theo Thijssenschool loopt een haalbaarheids-onderzoek om te bepalen of de school zich wellicht kan huisvesten in het gebouw aan de Zeemanstraat.

4.8 Vredeveld/Assen-Oost

Situatie 2022

Overzicht gebouwen/locaties	M² bvo huidig - capaciteit				2022 - vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	aantal lln 2022	behoefte groepen	norm m² bvo 2022	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Vredeveld/Assen Oost										
34 Kindcentrum Valkenhorst	1.065	80	1.145	8	167	7	1.015	20	16	50
35 Vrijeschool De Es	1.139		1.139	8	183	8	1.130			9
36 Kindcentrum Vredeveldschool	785		785	3	36	3	465			320
37 CJBS De Regenboog	900		900	6	178	8	1.130			-230
38 Wissellokaal	115		115	1						
39 Kinderopvang		383	383					45	48	-
Subtotaal Cluster MFA Orchidee	1.800	383	2.183	10	214	11	1.595	45	48	90
Kinderopvang-locaties										
40 Kids First Tuinstraat 2			-					30		
41 KDV Koala			-					70	62	
Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*165*	*126*	
Totaal Vredeveld/Assen Oost	**4.004**	**463**	**4.467**	**26**	**564**	**26**	**3.740**	**165**	**126**	**149**

Situatie 2033

Overzicht gebouwen/locaties		M² bvo huidig - capaciteit				2033 vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker		functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	lln 2033	Behoefte groepen	norm m² bvo 2033	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Vredeveld/Assen Oost											
34	Kindcentrum Valkenhorst	1.065	80	1.145	8	184	8	1.130			-65
35	Vrijeschool De Es	1.139		1.139	8	180	8	1.130			9
36	Kindcentrum Vredeveldschool	785		785	3	42	3	465			320
37	CJBS De Regenboog	900		900	6	228	10	1.360			-460
38	Wissellokaal	115		115	1						
39	Kinderopvang		383	383							-
	Subtotaal Cluster MFA Orchidee	1.800	383	2.183	10	270	13	1.825	-	-	-140
	Kinderopvang-locaties										
40	Kids First Tuinstraat 2			-							
41	KDV Koala			-							
	Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*189*	*112*	
Totaal Vredeveld/Assen Oost		**4.004**	**463**	**4.467**	**26**	**634**	**29**	**4.085**	**189**	**112**	**-196**

In de wijk Vredeveld/Assen-Oost staan vier basisscholen. Het gebouw van Kindcentrum Valkenhorst is van 1995. In 2033 zijn de ruimtebehoefte en de capaciteit volgens de bepalingen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs met elkaar in balans.

Het gebouw van Vrijeschool De Es is van 2006. In 2033 zijn de ruimtebehoefte en de capaciteit volgens de bepalingen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs met elkaar in balans.

Kindcentrum Vredeveldschool en Kindcentrum De Regenboog zijn in MFA De Orchidee gevestigd dat in 2017 in gebruik is genomen. De MFA bevat naast kinderopvang ook een wissellokaal van de gemeente Assen. Kindcentrum Vredeveldschool is een kleine school met 320 m² normatieve leegstand. De leegstand (twee lokalen) wordt momenteel in gebruik genomen door De Regenboog. Momenteel is het huidige tekort bij De Regenboog daarmee opgelost. In 2033 stijgt het tekort bij de Regenboog tot 460 m².

4.9 Baggelhuizen

Situatie 2022

Overzicht gebouwen/locaties		M² bvo huidig - capaciteit				2022 - vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker		functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	aantal lln 2022	behoefte groepen	norm m² bvo 2022	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Baggelhuizen											
42	Kindcentrum Het Octaaf	840	60	900	6	111	5	785	40		55
43	Kindcentrum Baggelhuizen	1.245		1.245	9	134	5	785			460
44	Kind-en Leercentrum W.A. van Liefland	2.360		2.360	20	125	14	1.636			724
45	De Aventurijn	386		386	5	56	5	870			-484
46	Plateau Kinderopvang		158	173					35	31	-
	Subtotaal Cluster MFA Het Schakelveld	4.831	218	5.064	40	426	29	4.076	75	31	755
	Kinderopvang-locaties										
47	Kids First Lauwers			-					60	90	
	Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*135*	*121*	
Totaal Baggelhuizen		**4.831**	**218**	**5.064**	**40**	**426**	**29**	**4.076**	**135**	**121**	**755**

Situatie 2033

Overzicht gebouwen/locaties	M² bvo huidig - capaciteit							2033 vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	functie gym/ sport	functie overig	totaal m² bvo gebouw	Bouwjaar	bare lokalen onderwijs	lln 2033	Behoefte groepen	norm m² bvo 2033	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/overschot m² bvo
Baggelhuizen													
42 Kindcentrum Het Octaaf	840	60			900	2010	6	112	5	785			55
43 Kindcentrum Baggelhuizen	1.245				1.245	2010	9	138	6	900			345
44 Kind-en Leercentrum W.A. van Liefland	2.360				2.360	2010	20	122	14	1.636			724
45 De Aventurijn	386				386	2010	5	90	8	1.070			-684
46 Plateau Kinderopvang		158			173								-
Subtotaal Cluster MFA Het Schakelveld	4.831	218	-	-	5.064	2010	40	462	33	4.391	-	-	440
Kinderopvang-locaties													
47 Kids First Lauwers					-								
Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)											*135*	*140*	
Totaal Baggelhuizen	**4.831**	**218**	**-**	**-**	**5.064**		**40**	**462**	**33**	**4.391**	**135**	**140**	**440**

In de wijk Baggelhuizen staat MFA Het Schakelveld dat in 2010 in gebruik is genomen. In het gebouw zijn twee basisscholen gevestigd, een school voor (V)SO en een school voor SBO. De basisscholen zijn Kindcentrum Het Octaaf en Kindcentrum Baggelhuizen. De school voor (V)SO is het Kind- en Leercentrum W.A. van Liefland. De school voor SO is De Aventurijn. Daarnaast bevat de MFA ook een kinderopvang van Stichting Plateau.

Het Octaaf is de eerste school in de MFA en in 2033 zijn de ruimtebehoefte en de capaciteit volgens de bepalingen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs met elkaar in balans. De tweede basisschool is Kindcentrum Baggelhuizen. In 2033 heeft Kindcentrum Baggelhuizen 345 m² normatieve leegstand.

De school voor (V)SO is Kind- en Leercentrum W.A. van Liefland. In 2033 heeft Kind- en Leercentrum W.A. van Liefland een ruime normatieve leegstand van 724 m².

De school voor SO is De Aventurijn. In de huidige situatie evenals voor de langere termijn heeft De Aventurijn volgens de bepalingen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs een flink tekort. De school heeft een wachtlijst en in overleg met de gemeente wordt uitgegaan van een leerlingaantal van 90. De leerlingprognosecijfers zijn niet van toepassing. Dit is een acuut probleem waarvoor een oplossing op korte termijn noodzakelijk is.

4.10 Kloosterveen/Kloosterakkers

Situatie 2022

Overzicht gebouwen/locaties	M² bvo huidig - capaciteit				2022 - vergelijking onderwijs/norm					
Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	aantal lln 2022	behoefte groepen	norm m² bvo 2022	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/overschot m² bvo
Kloosterveen/Kloosterakkers										
48 De Parel, Scholen met de Bijbel	1.245		1.245	9	194	8	1.130			115
49 Kindcentrum De Kloostertuin	2.300	185	2.485	19	459	20	2.600	69	32	-300
50 Kindcentrum Kloosterveen	3.413	422	3.835	28	303	13	1.705	100	48	1.708
51 IKC Het Sterrenschip	2.484	602	3.086	18	309	14	1.910	85	64	574
52 Kindcentrum Het Krijt	1.921	102	2.023	14	205	8	1.130	60	32	791
53 Tine Marcusschool	250		250	-	17	2	190			60
57 Kinderopvang Rondgang 89		567						60		
58 UniQ-groep										
Subtotaal Cluster MFA Kloosterveste	4.655	1.271	5.359	32	531	24	3.230	205	96	1.425
Kinderopvang-locaties										
59 Kids First Kloosterveen		355	355					63	16	
60 De Paddestoel			-						28	
61 Kindcentrum De Buitenbengels B.V.			-					33	46	
62 Kindercentrum De Kabouters, Gastouderbureau De Kabouters		147	147					4	24	
62 BSO De Kabouters		104						28		
63 Pompeloen			-						81	
Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*502*	*371*	
Totaal Kloosterveen/Kloosterakkers	**11.613**	**2.484**	**13.426**	**88**	**1.487**	**65**	**8.665**	**502**	**371**	**2.948**

Situatie 2033

Overzicht gebouwen/locaties		M² bvo huidig - capaciteit				2033 vergelijking onderwijs/norm					
	Naam functie/gebruiker	functie onderwijs	functie kinder-opvang	totaal m² bvo gebouw	bare lokalen onderwijs	lln 2033	Behoefte groepen	norm m² bvo 2033	kind-plaatsen bso	kind-plaatsen kdv	tekort/over-schot m² bvo
Kloosterveen/Kloosterakkers											
48	De Parel, Scholen met de Bijbel	1.245		1.245	9	189	8	1.130			115
49	Kindcentrum De Kloostertuin	2.300	185	2.485	19	496	21	2.715			-415
50	Kindcentrum Kloosterveen	3.413	422	3.835	28	278	12	1.590			1.823
51	IKC Het Sterrenschip	2.484	602	3.086	18	326	14	1.910			574
52	Kindcentrum Het Krijt	1.921	102	2.023	14	148	6	900			1.021
53	Tine Marcusschool	250		250	-	24		285			-35
57	Kinderopvang Rondgang 89		567								
58	UniQ-groep										
	Subtotaal Cluster MFA Kloosterveste	4.655	1.271	5.359	32	498	20	3.095	-	-	1.560
	Kinderopvang-locaties										
59	Kids First Kloosterveen		355	355							
60	De Paddestoel			-							
61	Kindcentrum De Buitenbengels B.V.			-							
62	Kindercentrum De Kabouters, Gastouderbureau De Kabouters		147	147							
62	BSO De Kabouters		104								
63	Pompeloen			-							
	Totaal kinderopvang in de wijk (incl. scholen)								*476*	*592*	
Totaal Kloosterveen/Kloosterakkers		**11.613**	**2.484**	**13.426**	**88**	**1.461**	**61**	**8.530**	**476**	**592**	**3.083**

In de wijk Kloosterveen/Kloosterakkers staan basisschool De Parel, Kindcentrum De Kloostertuin en Kindcentrum De Kloosterveen en MFA Kloosterveste. Kindcentrum Het Sterrenschip en Kindcentrum Het Krijt zijn reguliere basisscholen, de Kentalis Tine Marcusschool is een school voor SO.

Het gebouw van Basisschool De Parel is van 2016. In 2033 zijn de ruimtebehoefte en de capaciteit volgens de bepalingen van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs met elkaar in balans. Het gebouw van Kindcentrum De Kloostertuin is van 2019. Het huidige tekort aan vierkante meters wordt opgevangen doordat de school gebruikmaakt van de normatieve leegstand van Kindcentrum Kloosterveen.

MFA Kloosterveste is in 2010 in gebruik genomen. In het gebouw zitten drie scholen en UniQ-groep[7]. In de Kloosterveste is een ruime normatieve leegstand. Het Sterrenschip heeft in de huidige situatie en in 2033 een normatieve leegstand van 574 m². De normatieve leegstand van Kindcentrum Het Krijt loopt in 2033 tot ongeveer 1.000 m².

De school voor SO in de MFA is de Kentalis Tine Marcusschool. Deze school is een nevenvestiging van de Kentalis Tine Marcusschool in Groningen en biedt onderwijs aan kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Op basis van de leerlingenprognose van de Kentalis Tine Marcusschool is in 2033 een normatief ruimtetekort. Het tekort aan vierkante meters kan opgevangen worden door de overige normatieve leegstand van IKC Het Sterrenschip te gebruiken.

4.11 Kinderopvang

Met behulp van de leerlingenprognoses is gekeken of de bestaande schoolgebouwen passend zijn om de toekomstige vraag op te vangen. De eventuele ruimte die vervolgens nog beschikbaar is zou op termijn ingezet kunnen worden voor kinderopvang om daarmee de mogelijke groei (deels) op te vangen. De afweging om meer kinderopvangruimten te huren blijft een overweging van de kinderopvangpartijen.

[7] *Van de UniQ-groep hebben wij nog geen vierkante meter gegevens ontvangen van CKC Drenthe.*

In onderstaande alinea's is per wijk aangegeven waar sprake is van groei voor de kinderopvang die gerelateerd wordt aan de schoollocaties (dus niet zelfstandige/solitaire kinderopvanglocaties). Vervolgens is benoemd in relatie met voorgaande analyse (paragraaf 4.1) of bij de betreffende schoollocaties op termijn sprake is van leegstand. Deze leegstand is mogelijk inzetbaar voor deze groei.

In de wijk Lariks is in de komende jaren sprake van een toename van circa 41 kindplaatsen voor kinderopvang die samenwerken met de school. Bij het schoolgebouw met kinderopvang in deze wijk, zijnde de Theo Thijssenschool, is het gewenst dat extra ruimte voor kinderopvang beschikbaar komt (zonder dat de ruimtebehoefte vanuit de school in het gedrang komt). In het huidige schoolgebouw van de Theo Thijssenschool is hier niet genoeg ruimte voor. De mogelijke groei van kinderopvang kan worden opgelost bij mogelijke verplaatsing van de Theo Thijssenschool.

In de wijk Kloosterveen/Kloosterakkers is in de komende jaren sprake van een toename van circa 102 kindplaatsen voor kinderopvang die samenwerken met de scholen. Bij de schoolgebouwen met kinderopvang in deze wijk, zijnde Kindcentrum De Kloostertuin, Kindcentrum Kloosterveen, Kindcentrum Het Sterrenschip en Kindcentrum Het Krijt, is het gewenst dat extra ruimte voor kinderopvang beschikbaar komt (zonder dat de ruimtebehoefte vanuit de school in het gedrang komt). In het schoolgebouw van Kindcentrum De Kloostertuin lijkt hier niet genoeg ruimte voor te zijn. De mogelijke groei van de kinderopvang kan deels opgelost worden in Kindcentrum De Kloosterveen, Kindcentrum Het Sterrenschip en Kindcentrum Het Krijt. De huisvesting van de overige kindplaatsen (buiten de scholen) zal elders moeten worden opgelost, dit valt buiten het IHP.

5 Vraagstukken en denkrichtingen

In dit hoofdstuk wordt per wijk in beeld gebracht welke vraagstukken er zijn ten aanzien van onderwijshuisvesting, gekoppeld aan de inhoudelijke visie en ambitie zoals geformuleerd in hoofdstuk 2. Tevens wordt aangegeven welke maatregelen nodig zijn om ervoor te zorgen dat de inhoudelijke ambities bereikt kunnen worden. Het SBO en het (V)SO hebben een regiofunctie. Deze scholen worden daarom benoemd in de wijk waar zij op dit moment gevestigd zijn, maar worden wijkoverstijgend benaderd.

5.1 Assen centrum

Kindcentrum Emmaschool

Voor Kindcentrum Emmaschool loopt een paralleltraject voor vernieuwbouw en uitbreiding. Hierdoor wordt het tekort aan vierkante meters voor onderwijs opgevangen en is er meer ruimte voor de kinderopvang op de schoollocatie. Op lange termijn zal het aantal kindplaatsen voor kinderopvang en bso in de wijk Assen centrum toenemen. In de wijk zijn voldoende externe kinderopvangpartijen waar tevens kinderen geplaatst kunnen worden. De gemeente en kinderopvang blijven in gesprek over de aanpak van de toename in het aantal kindplaatsen.

5.2 Marsdijk

In de wijk Marsdijk is sprake van een overschot aan vierkante meters, de normatieve leegstand in de wijk is in 2033 ongeveer 2.000 m².

Kindcentrum De Heksenketel, Kindcentrum De Marskramer

De gebouwen van Kindcentrum De Heksenketel en Kindcentrum De Marskramer zijn beide ongeveer 30 jaar oud, waarbij veel normatieve leegstand is bij de Marskramer. Binnen de looptijd van het IHP zou voor beide gebouwen daarom renovatie, vernieuwbouw of vervangende nieuwbouw aan de orde zijn. In een onderzoek wordt de ruimtelijke samenstelling nader bepaald waarbij het terugdringen van de leegstand wordt meegenomen. Hierbij is de verkeerssituatie een belangrijk aandachtspunt.

De Driesprong

Het gebouw van Basisschool De Driesprong is gebouwd in 2003 en voldoet functioneel en technisch. Binnen de looptijd van het IHP is er geen renovatie of vervangende nieuwbouw noodzakelijk. De royale normatieve leegstand kan worden ingezet voor inclusiever onderwijs en taalklassen.

De Borg

Het hoofdgebouw is gebouwd in 1989 en is in 2011 uitgebreid en gerenoveerd. Op de lange termijn is het de doelstelling dat de kinderopvang kan worden opgenomen bij het onderwijs van De Borg, zodat het gebouw van de kinderopvang kan worden afgestoten. Dit zou betekenen dat een uitbreiding van de hoofdlocatie noodzakelijk is.

5.3 Peelo

In de wijk Peelo is sprake van een overschot aan vierkante meters, de normatieve leegstand in de wijk is in 2033 ongeveer 1.300 m². Daarnaast is er sprake van een daling van het aantal leerlingen en kindplaatsen in 2033 ten opzichte van 2022.

Kindcentrum De Scharmhof en Kindcentrum De Veldkei
De gebouwen van Kindcentrum De Scharmhof en Kindcentrum De Veldkei zijn beide ongeveer 40 jaar oud. De scholen staan voor een renovatie opgave die gezien de staat van de gebouwen op korte termijn noodzakelijk is. Vandaar dat aan het begin van het eerste tijdvak een haalbaarheidsonderzoek naar renovatie/vernieuwbouw/vervangende nieuwbouw aan de orde is. Het streven is om in het begin van het tweede tijdvak tot realisatie te komen van de bouwplannen. Nu staan beide scholen in een gebied waar sprake is van een gebiedsontwikkeling met in ieder geval het winkelcentrum. Dergelijke plannen hebben een kenmerk dat het vele jaren kost om tot planvorming te komen, waarmee realisatie later dan hiervoor gepland zal starten.

Voor de scholen is het voorgaande een lastig gegeven hoe om te gaan met de tussenliggende periode. Het gaat dan om de instandhouding en in het bijzonder vervangend onderhoud. Zo is dan de vraag of het vervangen van dakbedekking financieel/economisch verstandig is, aangezien deze dan minstens 20 jaar weer op orde is. De schoolbesturen gaan hierover in gesprek met de gemeente om tot zinvolle afweging te kunnen komen.

5.4 Noorderpark

IKC Maria in Campisschool
Het gebouw van IKC Maria in Campisschool is bijna 60 jaar oud. Binnen de looptijd van het IHP is renovatie, vernieuwbouw of vervangende nieuwbouw noodzakelijk. Voorgaande opties kunnen in een haalbaarheidsonderzoek, in samenhang met het onderwijskundig perspectief van de school, worden onderzocht.

Basisschool De Cirkel
Het gebouw van De Cirkel is 70 jaar oud. Binnen de looptijd van het IHP zal onderzoek naar renovatie, vernieuwbouw of (vervangende) nieuwbouw op de huidige locatie plaatsvinden.

Kindcentrum De Vuurvogel en Kindcentrum Het Kompas
De gebouwen van Kindcentrum De Vuurvogel en Kindcentrum Het Kompas voldoen functioneel en technisch. Binnen de looptijd van het IHP is er geen renovatie, vernieuwbouw of vervangende nieuwbouw noodzakelijk.

Basisschool De Cirkel en IKC Maria in Campisschool
Er zijn een aantal opties voor de huisvesting van beide scholen mogelijk. In een haalbaarheidsonderzoek wordt mogelijke ruimtelijke clustering van beide scholen onderzocht, waarbij beide scholen hun zelfstandigheid en onderwijsconcept/cultuur behouden:

1. Beide scholen worden geclusterd op de locatie van IKC Maria in Campisschool. Op deze locatie zal vernieuwbouw plaatsvinden.
2. Basisschool De Cirkel en IKC Maria in Campisschool worden geclusterd op een nog te bepalen locatie.
3. Geen clustering van huisvesting mogelijk.

VSO De Atlas
Bij VSO De Atlas is er, ondanks dat de school een nevenvestiging heeft, op korte termijn sprake van een tekort in vierkante meters. Vanwege dit verwachte tekort vindt er binnen de looptijd van het IHP een inpassingsonderzoek plaats. Hierbij wordt rekening gehouden met de onderwijskundige kaders en uitganspunten vanuit Stichting RENN4. RENN4 is

bezig met een onderwijskundig onderzoek, waaruit duidelijk moet worden welke locatie geschikt is. De nevenlocatie Epe 83 wordt afgestoten.

5.5 Pittelo

In de wijk Pittelo is sprake van een overschot in vierkante meters, de normatieve leegstand in de wijk is in 2033 ongeveer 1.500 m².

Kindcentrum Driemaster, Kindcentrum De Lichtbaak, Kindcentrum De Boei en Kindcentrum De Meander

De gebouwen van Kindcentrum Driemaster en Kindcentrum De Lichtbaak voldoen functioneel en technisch. Binnen de looptijd van het IHP is er geen renovatie of vervangende nieuwbouw noodzakelijk. De normatieve leegstand van Kindcentrum Driemaster en Kindcentrum De Lichtbaak kan mogelijk worden ingezet voor ruimtelijke consequenties voor het inclusiever onderwijs. Door de expertise die De Lichtbaak heeft opgebouwd rond de taalklassen (nu twee groepen), is het daarnaast een optie om deze klassen een vaste plek in het gebouw te bieden. De normatieve leegstand van Kindcentrum De Boei en Kindcentrum De Meander kan worden ingezet voor het opvangen van de groei in leerlingenaantallen.

5.6 Lariks

In de wijk Lariks is sprake van verouderde gebouwen. Het gebouw van de Theo Thijssenschool is meer dan 60 jaar oud en de nevenvestiging van VSO De Atlas, Epe 83, is 50 jaar oud (al behandeld onder paragraaf 5.4 ‘Noorderpark’).

De Theo Thijssenschool

Vanuit het vorige IHP is bepaald dat het schoolgebouw voor vernieuwbouw of vervangende nieuwbouw in aanmerking komt. Vandaar dat er voor de Theo Thijssenschool een haalbaarheidsonderzoek plaats vindt. Door middel van dit haalbaarheidsonderzoek wordt bekeken of de school zich mogelijk kan huisvesten in het gebouw aan de Zeemanstraat 1 (voormalig gebouw NHL Stenden Hogeschool). Binnen het haalbaarheidsonderzoek wordt gekeken naar de visie van de school, locatie, financiën en planning. Ook wordt hierbij rekening gehouden met de ruimte voor inclusiever onderwijs en niet-onderwijspartijen zoals kinderopvang. Tot 2033 is er geen extra ruimte beschikbaar voor kinderopvang in het gebouw. Wanneer de verhuizing van Kindcentrum Theo Thijssen naar de Zeemansstraat niet haalbaar is, volgt vernieuwbouw van Kindcentrum Theo Thijssen op de huidige locatie. Daarmee vervalt de volgtijdelijkheid van het wachten op het vertrek van de Emmaschool uit de Zeemanstraat (tijdelijke huisvesting in verband met vernieuwbouw en uitbreiding). Er kan dan gelijk gestart worden met de voorbereidingen voor de vernieuwbouw.

5.7 Vredeveld/Assen-Oost

In de wijk Vredeveld/Assen-Oost is sprake van een tekort in vierkante meters, het normatieve tekort is in 2033 ongeveer 200 m².

Kindcentrum Valkenhorst en Vrijeschool De Es

De gebouwen van Kindcentrum Valkenhorst en Vrijeschool De Es voldoen functioneel en technisch. Binnen de looptijd van het IHP is er geen renovatie of vervangende nieuwbouw noodzakelijk. Wel is het de vraag voor beide scholen in hoeverre zij invulling kunnen geven aan inclusiever onderwijs, voor beide scholen is hier in 2033 geen extra ruimte voor.

Kindcentrum Vredeveldschool en Kindcentrum De Regenboog
Vanwege het tekort aan ruimte binnen MFA De Orchidee zijn er de volgende denkrichtingen:

1. ruimtelijke optimalisatie van MFA ten behoeve van Kindcentrum De Regenboog;
2. toevoegen van een dislocatie voor Kindcentrum De Regenboog;
3. de normatieve leegstand van Kindcentrum Vredeveldschool gebruiken voor Kindcentrum De Regenboog (De Regenboog maakt nu van twee lokalen gebruik). Indien dit onvoldoende ruimte biedt voor de school of voor het uitvoeren van inclusiever onderwijs, is uitbreiding nodig.

5.8 Baggelhuizen

Kindcentrum Het Octaaf, Kindcentrum Baggelhuizen, Kind- en Leercentrum W.A. van Liefland, Kindcentrum De Boei, Kindcentrum De Meander en De Aventurijn
Binnen MFA Het Schakelveld zijn de ruimtebehoefte en de capaciteit niet in balans voor alle scholen. De Aventurijn heeft een tekort aan ruimte binnen de MFA, niet alleen in de groepslokalen maar ook qua ruimten voor ondersteunende diensten. Partijen ervaren dat de MFA inefficiënt is ingedeeld, waardoor schuifmogelijkheden beperkt zijn. Bovendien is er bij de scholen voor (V)SO een groeiende vraag om zorginstellingen, zoals Yorneo en Cosis in te huizen. In het gebouw is daar nu onvoldoende ruimte voor. Nader onderzoek moet uitwijzen waar mogelijk leegstand in Assen kan worden ingezet ten gunste van De Aventurijn en Yorneo.

Bij de verschillende denkrichtingen moeten de verkeerssituatie en de verkeersveiligheid ook worden onderzocht.

5.9 Kloosterveen/Kloosterakkers

In de wijk Kloosterveen/Kloosterakkers is sprake van een overschot in vierkante meters, de normatieve leegstand in 2033 is ongeveer 3.400 m². In de leerlingprognoses zijn 1.000 nieuwe woningen uit het woningbouwprogramma meegenomen. In het gebied is ruimte voor in totaal 2.500 woningen. In dat geval zal het leerlingenaantal hoger worden dan nu geprognosticeerd. Daarnaast is er dan ook sprake van een stijging in kindplaatsen voor kinderopvang. De situatie van de wijk zal elke twee jaar bekeken worden, waardoor de vulling van de normatieve leegstand in de gaten kan worden gehouden. De gemeente Assen monitort de situatie en neemt hierin de regie.

De wijk ligt tegen een Natura 2000-gebied aan waardoor er onderzoeken moeten worden uitgevoerd in hoeverre het maximale aantal woningen kan worden gerealiseerd. Het voorgaande maakt de planning van huisvesting onzeker/onduidelijk.

De Parel, Kindcentrum De Kloostertuin, Kindcentrum Kloosterveen, Kindcentrum Het Sterrenschip, Kindcentrum Het Krijt en de Kentalis Tine Marcusschool
De schoolgebouwen zijn gerealiseerd in de periode 2010-2018, waardoor er geen sprake is van renovatie/vervangende nieuwbouw.

6 Meerjarenuitvoeringsplan

In dit hoofdstuk worden de projecten zoals die zijn opgenomen in hoofdstuk 5 geprioriteerd en weggezet in tijd. De projecten zijn ingedeeld in tijdvakken van vier jaar. Voordat de projecten tot uitvoering gebracht kunnen worden, wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd om tot het best passende scenario te komen. In paragraaf 6.2 wordt aangegeven welke uitgangspunten gehanteerd worden voor het uitvoeren van het haalbaarheidsonderzoek. Ten slotte wordt in de laatste paragraaf een beschrijving gegeven van de afhankelijkheden die er zijn tussen de verschillende projecten. De wijze waarop de investeringsbedragen voor (ver)nieuwbouw tot stand zijn gekomen wordt beschreven in hoofdstuk 7.

6.1 Prioritering projecten

De prioritering van projecten gebeurt niet alleen op basis van leeftijd en de staat van het gebouw, maar ook op basis van de relatie met de inhoudelijke ambitie en visie. Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen ook van invloed zijn op de prioritering van projecten. De gemeente en gezamenlijke schoolbesturen staan achter deze prioritering. Er is begrip voor het feit dat niet alle projecten tegelijkertijd uitgevoerd kunnen worden. Met het onderhavige IHP is voor alle schoolbesturen perspectief wanneer hun school of scholen aan de beurt zijn. De haalbaarheidsonderzoeken van de projecten van het tijdvak 2024-2027 worden, indien mogelijk, reeds in 2023 (na besluitvorming van het IHP) uitgevoerd.

6.1.1 Tijdvak 2024-2027

Hoe ruimtelijk omgegaan moet worden met inclusiever onderwijs zal nader uit plannen moeten blijken (via het LEA). Voor de gehele aanpassing is rekening gehouden met een budget van € 4 miljoen.

De verduurzamingsopgave van de scholen zal middels onderzoek bepaald moeten worden. De kosten van onderzoek zijn opgenomen, waarbij de scholen de kosten van de maatwerk-adviezen (in lijn met het masterplan/uitvoeringsplannen gemeente) voor hun rekening nemen. In het MIP is een bedrag van € 15 miljoen aangehouden voor de verduurzaming van dertien scholen (zie hoofdstuk 2). Het bedrag is een extrapolatie vanuit het masterplan verduurzaming van de gemeente en dient middels de maatwerkadviezen daadwerkelijk bepaald te worden.

In de wijk Marsdijk is sprake van twee schoolgebouwen die in aanmerking komen voor vernieuwbouw, Kindcentrum De Heksenketel en Kindcentrum De Marskramer. Hierbij is voor Kindcentrum De Heksenketel gerekend met een budget van € 5,2 miljoen en voor Kindcentrum De Marskramer met een budget van € 4,1 miljoen.

In de wijk Peelo is sprake van twee schoolgebouwen (Kindcentrum De Scharmhof en Kindcentrum De Veldkei) waarbij in dit tijdvak onderzoek wordt uitgevoerd naar vernieuwbouw. In dit onderzoek wordt tevens de herontwikkeling van het gebied meegenomen. De kosten voor het onderzoek zijn in dit tijdvak opgenomen.

In de wijk Noorderpark is sprake van twee schoolgebouwen (Kindcentrum Maria in Campisschool en De Cirkel) waarbij in dit tijdvak onderzoek wordt gedaan naar renovatie, vernieuwbouw of (vervangende) nieuwbouw en mogelijkheden tot clustering. Daarnaast zijn de kosten voor de uitvoering van de projecten van beide scholen opgenomen aan het eind van dit tijdvak. Hierbij is voor Kindcentrum Maria in Campisschool gerekend met een budget van € 2,4 miljoen en voor De Cirkel met een budget van € 3,8 miljoen.

VSO De Atlas (locatie Epe 83) die in deze wijk is gevestigd is op zoek naar alternatieve huisvesting op korte termijn. Na het onderwijskundig onderzoek van de school zal in het eerste tijdvak een inpassings-/haalbaarheidsonderzoek plaatsvinden. Daarnaast wordt voor het project gerekend met een budget van € 10,80 miljoen ter waarde van vervangende nieuwbouw.

In de wijk Baggelhuizen is sprake van een ruimtetekort voor De Aventurijn in MFA Het Schakelveld. Om dit ruimtetekort op te lossen wordt in het IHP rekening gehouden met onderzoekskosten voor een integraal onderzoek rond de huisvesting van De Aventurijn, waarbij het schoolbestuur opteert voor een andere locatie om onderwijs en zorgfuncties een goede plek te bieden. Vooralsnog is gerekend met een budget van € 5 miljoen.

6.1.2 Tijdvak 2028-2031

De kosten voor de uitvoering van de vernieuwbouw van beide scholen in de wijk Peelo zijn opgenomen in dit tijdvak. Hierbij is voor Kindcentrum De Scharmhof gerekend met een budget van € 4,9 miljoen en voor Kindcentrum De Veldkei met een budget van € 4,5 miljoen.

In de wijk Vredeveld/Assen-Oost is sprake van een ruimtetekort. Om dit ruimtetekort op te lossen wordt in het IHP rekening gehouden met onderzoekskosten voor een oplossing van dit probleem voor Kindcentrum Vredeveldschool en Kindcentrum De Regenboog. De kosten voor de uitvoering van het project worden bepaald naar aanleiding van het onderzoek.

6.1.3 Tijdvak 2032-2035

In dit tijdvak is rekening gehouden met een haalbaarheidsonderzoek voor de vernieuwbouw van Kindcentrum Valkenhorst. Daarnaast kan er, afhankelijk van de uitkomst van het betreffende onderzoek, rekening mee worden gehouden dat vanuit inclusiever onderwijs en verduurzaming investeringen alsnog aan de orde kunnen zijn.

6.1.4 Tijdvak 2036-2039

Voor de wijk Marsdijk wordt in dit tijdvak een onderzoek opgenomen naar de mogelijke samenvoeging van de kinderopvang en het onderwijs in één gebouw voor Kindcentrum De Borg. Hiervoor zullen in het volgende IHP middelen moeten worden opgenomen voor uitbreiding van de hoofdlocatie.

Op basis van de uitkomst van het haalbaarheidsonderzoek voor het Kindcentrum Valkenhorst, zal in dit tijdvak de uitvoering van de bouwplannen starten waarbij vooralsnog een investering van € 3,8 miljoen wordt aangehouden.

6.2 Haalbaarheidsonderzoek

In de vorige pararaaf is opgenomen dat voor de diverse projecten zoals ze zijn opgenomen in het IHP nader onderzoek gedaan moet worden naar de haalbaarheid van de denk-richtingen. Het onderzoek is breed van opzet waarin onder meer ligging, verkeer en afstand tot sport/gym aan de orde komen. Dit om te komen tot een voorkeursscenario. In de planning (en in het investeringsplan) is rekening gehouden met deze onderzoeken. De exacte uitvraag voor ieder haalbaarheidsonderzoek wordt door de gemeente en de betrokken schoolbesturen te zijner tijd opgesteld. Elementen die in ieder onderzoek terug moeten komen zijn:

- In hoeverre draagt een scenario bij aan de inhoudelijke visie en ambitie zoals genoemd in hoofdstuk 2?

- Welke kindpartijen en aan onderwijs gelieerde instellingen zijn wenselijk om betrokken te worden bij het project?
- Welke locatie is het meest geschikt en draagt bij aan een goede spreiding van onderwijs over de gemeente?
- Wat zijn de kosten van een scenario (gebouw, eventuele grondaankoop, infrastructurele maatregelen, tijdelijke huisvesting etc.)?
- Op welke wijze draagt het scenario bij aan de duurzaamheidsambities van gemeente en schoolbesturen?
- Op welke termijn is dit scenario te realiseren (rekening houdend met beschikbaarheid van grond, ruimtelijke procedures, etc.)?
- Welke gevolgen heeft het scenario voor andere onderwijsvoorzieningen?

6.3 Afhankelijkheid projecten

De projecten zoals die in de paragrafen hiervoor zijn genoemd, hebben soms een onderlinge afhankelijkheid. Voor zover dat op dit moment te overzien is, is dat in deze paragraaf opgenomen:

- integraal onderzoek inzake inclusiever onderwijs;
- integraal onderzoek in relatie tot De Aventurijn, Heksenketel en Marskramer;
- integraal onderzoek in relatie tot Maria in Campisschool en De Cirkel;
- wellicht is integraal onderzoek bij De Veldkei en Scharmhof gewenst in relatie tot de mogelijkheden/kansen in de gebiedsontwikkeling.

7 Financiën

7.1 Uitgangspunten

Bij het ramen van de maatregelen uit het meerjarenuitvoeringsplan zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Alle bedragen zijn prijspeil 2023 en inclusief btw.
- Het basisbedrag is berekend op basis van de normbedragen zoals de VNG die adviseert in de Modelverordening voorzieningen onderwijs prijspeil 2023.
- Op basis van diverse ontwikkelingen in de markt, duurzaamheidsambities, Frisse Scholen, flexibiliteit en kwaliteit, etc. is rekening gehouden met een extra investering van € 700,00 per m² bvo.
- Het aantal leerlingen is bepaald op basis van prognoses 2033 (tien jaar vanaf nu).
- Vervangende nieuwbouw is het uitgangspunt voor de raming. De afweging renovatie, vernieuwbouw of vervangende nieuwbouw wordt echter in het haalbaarheidsonderzoek gemaakt. Op basis van de ambities zoals geformuleerd in hoofdstuk 2, onder andere ten aanzien van duurzaamheid, is de verwachting dat de kosten van renovatie van de gebouwen als alternatief voor vervangende nieuwbouw evenveel dan wel meer kost dan vervangende nieuwbouw. Vandaar dat in het meerjareninvesteringsplan is gerekend met vervangende nieuwbouw voor alle projecten.
- Er is geen rekening gehouden met kosten voor eventuele tijdelijke huisvesting.
- Er is geen rekening gehouden met eventuele uitbreiding van het onderwijsleer-pakket en meubilair. Dit geldt alleen voor scholen die groeien en niet eerder voor dat aantal leerlingen zijn ingericht.
- Er is geen rekening gehouden met de kosten voor het bouwrijp opleveren van de grond.
- Er is geen rekening gehouden met eventuele infrastructurele aanpassingen.
- Investeringen ten aanzien van vervangende nieuwbouw worden afgeschreven in 40 jaar.
- De kosten voor de (haalbaarheids)onderzoeken worden ten laste van de exploitatie van de gemeente gebracht. De kosten voor de onderzoeken ten behoeve van verduurzaming worden ten laste de schoolbesturen gebracht.

7.2 Financiën – meerjareninvesteringsplan

In de tabel op de volgende pagina is voor ieder project een investeringsbedrag opgenomen in het betreffende tijdvak. De raming voor het haalbaarheidsonderzoek is een periode daarvoor financieel opgenomen. In bijlage 3 is de onderliggende berekening van de investeringskosten voor vervangende nieuwbouw opgenomen. De oranje gearceerde cellen geven aan dat investeringen aan de orde zijn, maar nu nog niet qua omvang bepaald kunnen worden. Deze worden bepaald aan de hand van de uitkomsten uit de betreffende onderzoeken.

Wijk	naam school	2023	2024-2027				2028-2031				2032-2035				2036-2039				context
			2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	
inclusiever onderwijs			25.000			4.000.000													uit onderzoek wordt duidelijk welke gebouwen en welke scholen verbouwd worden om inclusiever onderwijs vorm te geven. Verwachte investering op zijn vroegst tijdvak 1.
verduurzaming			50.000														16.000.000		routekaart verduurzaming alle schoolgebouwen. Voor schoolgebouwen die geen vernieuwbouw/vervangende nieuwbouw of renovatie voor 2035 wordt in gezamenlijkheid onderzocht wanneer geïnvesteerd wordt in duurzaamheid
Assen Centrum	Kindcentrum Emmaschool																		
Marsdijk	Kindcentrum De Heksenketel		20.000			5.200.000	>> afh. uitkomst integraal onderzoek of locatie geschikt is voor SO > zo niet later tijdvak												onderzoek moet uitwijzen hoe snel de ruimtelijke optimalisatie (BO) kan en wenselijk is, met of zonder aventurijn (hoge urgentie)
	Kindcentrum De Marskramer		*			4.100.000	>> afh. uitkomst integraal onderzoek of locatie geschikt is voor SO > zo niet later tijdvak												
	De Driesprong, School met de Bijbel																		
	Kindcentrum De Borg														15.000				
Peelo	Kindcentrum De Scharmhof		15.000				4.900.000	>>> in relatie gebiedsontwikkeling Peelo											
	Kindcentrum De Veldkei		15.000				4.500.000	>>> in relatie gebiedsontwikkeling Peelo											
Noorderpark	Kindcentrum De Vuurvogel																		
	Kindcentrum Maria in Campisschool		15.000			2.400.000													onderzoek geeft ook antwoord op vernieuwbouw, vervangende nieuwbouw of renovatie.
	De Cirkel, School met de Bijbel		*			3.800.000													onderzoek geeft ook antwoord op vernieuwbouw, vervangende nieuwbouw of renovatie.
	CBS Het Kompas																		
	De Atlas		20.000	10.800.000															
Pittelo	Kindcentrum De Boei																		
	Kindcentrum De Meander																		
	OBS Driemaster																		
	Kindcentrum De Lichtbaak																		
Lariks	Kindcentrum Theo Thijssen																		
Vredeveld/ Assen Oost	Kindcentrum Valkenhorst												15.000		3.800.000				onderzoek geeft ook antwoord op vernieuwbouw, vervangende nieuwbouw of renovatie.
	Vrijeschool De Es																		
	Kindcentrum Vredeveldschool						15.000	p.m.											
	Kindcentrum De Regenboog																		
Baggelhuizen	Kindcentrum Het Octaaf																		
	Kindcentrum Baggelhuizen																		Veronderstelling dat Aventurijn elders gehuisvest gaat worden, waardoor het ruimtetekort opgelost wordt
	Kind-en Leercentrum W.A. van Liefland																		
	De Aventurijn		15.000	5.000.000															Aventurijn heeft hoge urgentie, uitvoering in 2024, ongeacht uitkomsten onderzoek.
Kloosterveen	De Parel, School met de Bijbel																		
	Kindcentrum De Kloostertuin																		
	Kindcentrum Kloosterveen																		
	IKC Het Sterrenschip																		
	Kindcentrum Het Krijt																		ontwikkeling wijk monitoren om uitputting leegstand te bewaken.
	Tine Marcusschool																		
		-	175.000	19.800.000	-	15.500.000	9.415.000	-	-	-	-	-	15.000	-	3.815.000	-	16.000.000	-	

Exclusief:
- investeringen niet-onderwijs functies/gebouwen
- evt. inkomsten uit verhuur van niet-onderwijspartijen
- tijdelijke huisvesting
- indexeringen, prijspeil 2023
- sanering vervuiling/asbest

	(haalbaarheids)onderzoek bekostigd door gemeente met evt. co-financiering schoolbesturen
	(haalbaarheids)onderzoek bekostigd schoolbesturen
	project = investeringsjaar, exclusief evt. bijdrage schoolbesturen
	onderzoek/project goedgekeurd
*	deze vraagtsukken integraal afwegen
	= onbekend en wordt bepaald na onderzoek

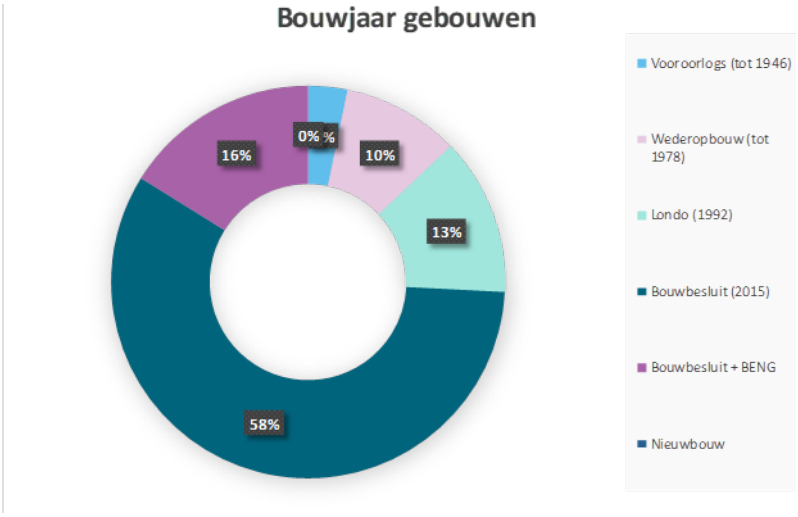
8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Conclusies

Inhoudelijk

De gemeente Assen en de schoolbesturen voor PO en (V)SO hebben met elkaar een visie en ambitie bepaald om de komende jaren op een integrale manier invulling te geven aan onderwijshuisvesting. In het bepalen van de prioritering van projecten die nu in het IHP zijn opgenomen, is vanuit een beleidsrijke context rondom diverse thema's naar de huisvestingsvraagstukken en denkrichtingen gekeken. Deze beleidsrijke thema's hebben ruimtelijke consequenties en zijn als zodanig onderdeel van dit IHP.

De vastgoedportefeuille van de gemeente Assen is gemêleerd. De meeste gebouwen zijn relatief nieuw (gebouwd vanaf 2010). Echter zijn er ook meerdere oudere gebouwen waarbij investeringen voor vervangende nieuwbouw of renovatie nodig is in de looptijd van het IHP. Op het gebied van kinderopvang moet onderzocht worden of de toename in kindplaatsen die in een paar wijken speelt opgevangen kan worden. Daarnaast speelt de ruimte voor inclusiever onderwijs een rol in de gemeente. Onderzoek zal uitwijzen welke gebouwen en welke scholen verbouwd worden om inclusiever onderwijs vorm te kunnen geven. Ook zijn investeringen nodig voor verduurzaming, aangezien dit het grootste vraagstuk is voor de toekomst. In dit geval spelen zowel het Rijk, de schoolbesturen als de gemeente een rol, aangezien er onvoldoende inkomsten zijn vanuit de huidige geldstromen.

Procesmatig

De gemeente en de schoolbesturen hebben op een constructieve en beleidsrijke manier samengewerkt om tot een IHP te komen, waarbij inhoud en beleid voorop staan. Dit heeft er ook toe geleid dat er financiële middelen beschikbaar zijn gesteld voor inclusiever onderwijs, wat een mooi voorbeeld is van het belang van inhoud.

8.2 Aanbevelingen

Haalbaarheidsstudie
In paragraaf 7.2 is een eerste aanzet gegeven voor de kaders van het haalbaarheids-onderzoek dat voor ieder project uitgevoerd moet worden. Gemeente en schoolbesturen bepalen gezamenlijk de exacte kaders voor ieder haalbaarheidsonderzoek. Op basis van het haalbaarheidsonderzoek wordt een besluit genomen over het uitvoeren van het project.

Verduurzaming bestaand vastgoed
De gemeente en de schoolbesturen zien het verduurzamen van het bestaande onderwijsvastgoed als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. In 2024 wordt een plan opgesteld om de visie en ambitie te vertalen naar een concreet uitvoeringsplan voor de scholen die niet meegenomen zijn in het Masterplan dan wel geen aanspraak maken op vervangende nieuwbouw binnen dit IHP-programma, inclusief investeringsplan en kostenverdeling.

Dynamisch document
Het IHP wordt door gemeente en schoolbesturen beschouwd als een richtinggevend en dynamisch document dat in ieder geval iedere vier jaar geactualiseerd wordt. Ook kunnen er wijzigingen zijn in wet- en regelgeving (huisvesting, maar ook ten aanzien van bijvoorbeeld samenwerking onderwijs en kinderopvang) of ruimtelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld woningbouw) die een eerdere actualisatie nodig maken. Gemeente en schoolbesturen bespreken dit met elkaar in het op overeenstemming gerichte overleg (OOGO) en het IHP komt jaarlijks terug op de LEA.

Verhuurbeleid
De gemeente Assen stelt samen met de schoolbesturen los van het IHP ook een nieuw verhuurbeleid op. De middelen die hieruit worden gegenereerd worden ten gunste van onderwijshuisvesting ingezet voor de uitvoering van het IHP.

Bijlage 1: wet- en regelgeving

Deze bijlage brengt het relevante wettelijke kader ten aanzien van onderwijshuisvesting in beeld, alvorens in het volgende hoofdstuk een verdieping te maken van de gezamenlijke visie van de gemeente Assen en schoolbesturen ten aanzien van de relevante thema's. De wet- en regelgeving rondom het voortgezet onderwijs is beschreven om een compleet beeld te schetsen, maar is geen onderdeel van het IHP.

Een visie op onderwijshuisvesting houdt rekening met huidige en toekomstige wet- en regelgeving en wordt opgesteld binnen de gestelde beleidskaders. De visie, zoals beschreven in het volgende hoofdstuk, biedt samen met de wet- en regelgeving de basis voor de onderwijs-huisvesting in de gemeente Assen op de korte, middellange en lange termijn. Naast de kaders voor onderwijs zijn ook de kaders voor kinderopvang en zorg en welzijn bepalend voor de inhoud van deze strategische visie. Wet- en regelgeving die medebepalend is voor deze strategische visie:

- Wet op het primair onderwijs (WPO);
- Wet op het voortgezet onderwijs (WVO 2020);
- Wet op de expertisecentra (WEC);
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Assen 2015;
- Wet passend onderwijs;
- Wet kinderopvang;
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Participatiewet en Jeugdwet.

WPO, WVO 2020 en WEC

In de WPO, WVO 2020 en WEC is de verantwoordelijkheid van de gemeente en de schoolbesturen ten aanzien van onderwijshuisvesting vastgelegd. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de zorgplicht, het onderhoud en aanpassingen van schoolgebouwen. De gemeente is in het PO, (V)SO en VO verantwoordelijk voor de bekostiging van de volgende voorzieningen:

- nieuwbouw;
- uitbreiding (bij VO-drempel van 10% van de capaciteit);
- medegebruik (verhuur);
- herstel van constructiefouten aan gebouw en/of terrein;
- herstel in geval van bijzondere omstandigheden/calamiteiten (zoals brand, diefstal en stormschade);
- opstalverzekeringen en eigenaarsheffingen;
- eerste inrichting van het meubilair en het onderwijsleerpakket.

In onderstaande sub-paragrafen zijn drie bepalingen beschreven die inmiddels zijn opgenomen in de reguliere onderwijswetgeving.

Samen sterker door vereenvoudiging samenwerkingsschool

In juli 2017 is de Wet samen sterker door vereenvoudiging samenwerkingsschool aangenomen door de Eerste Kamer. Per 19 augustus 2017 heeft dit geleid tot de wijziging van diverse onderwijswetten in verband met de vereenvoudiging van de vorming van samenwerkings-scholen. Bij de wijzigingen van de wet blijft de Grondwet leidend: een samenwerkingsschool blijft een uitzondering op het duale bestel van openbaar en bijzonder onderwijs. Er moet sprake zijn van een bedreiging van de continuïteit van het openbaar of bijzonder onderwijs om een samenwerkingsschool te mogen vormen. In dat geval moet de identiteit van een school voornamelijk op schoolniveau vorm krijgen en niet op bestuurlijk niveau.

Een stichting voor openbaar onderwijs kan het bevoegd gezag zijn van een samenwerkingsschool in deze nieuwe wet. Daarmee worden openbaar en bijzonder onderwijs meer gelijkwaardig aan elkaar. De algemene acceptatieplicht wordt gekoppeld aan de samenwerkingsschool, waardoor deze geen leerlingen mag weigeren.

Meer ruimte voor nieuwe scholen

De Wet meer ruimte voor nieuwe scholen is op 19 mei 2020 aangenomen in de Eerste Kamer. Per 20 mei 2020 heeft dit geleid tot een wijziging van diverse onderwijswetten, doordat de systematiek is gewijzigd van het in aanmerking brengen voor bekostiging van nieuwe openbare en bijzondere scholen. Hierdoor is er meer ruimte voor een nieuw onderwijsaanbod.

In november 2020 is de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen ingegaan voor het basisonderwijs, in 2021 voor scholen voor voortgezet onderwijs. De Rijksoverheid[8] wil het aanbod van scholen beter laten aansluiten bij de wensen van ouders en leerlingen. Met de ingang van de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen gelden nieuwe voorwaarden om een school op te richten. Een aanvraag voor een nieuwe school moet in ieder geval het volgende bevatten:

- een belangstellingsmeting via ouderverklaringen of marktonderzoek. Op basis van de resultaten en demografische gegevens wordt een voorspelling voor de lange termijn gemaakt. Zo kan de daadwerkelijke belangstelling preciezer worden berekend;
- informatie over de te verwachten kwaliteit. De onderwijsinspectie toetst de aanvraag op eisen die inzicht geven in de te verwachten kwaliteit van de school. De Inspectie van Onderwijs beoordeelt of de school voldoende kwaliteit kan bieden;
- bestuurders en toezichthouders van een nieuwe school hebben een VOG nodig. Daarnaast wordt gekeken of bestuurders in het verleden een school hebben gehad die door een zeer zwakke kwaliteit is gesloten.

Een school hoeft geen richting meer te hebben om te kunnen starten. Wel dient bij het oprichten van een nieuwe school rekening gehouden te worden met het bestaande aanbod van scholen in de regio. Wie een nieuwe school wil starten, moet eerst de betrokkenen uitnodigen voor een overleg:

- de bestaande schoolbesturen, met de vraag of zij de door ouders gewenste school willen oprichten;
- het samenwerkingsverband;
- de gemeente.

Initiatiefnemers moeten door middel van de belangstellingsmeting duidelijk maken dat het aannemelijk is dat een school op 1 januari van het elfde jaar na de indiening van de aanvraag zal worden bezocht door ten minste het aantal leerlingen dat overeenkomt met de voor de gemeente geldende stichtingsnorm. De termijn om aan de stichtingsnorm te voldoen is van vijf jaar verlengd tot acht jaar. De gemeente heeft behoudens het beschikbaar stellen van huisvesting geen rol meer in het proces.

Toekomstbestendig onderwijsaanbod

Per 1 januari 2018 is een wijziging van de WPO en de Wet medezeggenschap op scholen doorgevoerd in verband met maatregelen voor een toekomstbestendig onderwijsaanbod in het basisonderwijs. Deze maatregelen maken het gemakkelijker een toekomstbestendig onderwijsaanbod te kunnen realiseren, doordat belemmeringen voor omzetting, uitbreiding met

[8] *https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/vrijheid-van-onderwijs/oprichten-nieuwe-school*

een richting of verplaatsing van scholen worden weggenomen. Ook is het mogelijk straks een nevenvestiging in stand te houden met een andere richting dan de hoofdvestiging van de school en om een splitsing van de gemeentelijke opheffingsnorm eerder in te laten gaan. De termijn voor het melden van de vrijwillige opheffing van een openbare school wordt versoepeld. Ten slotte wordt het verplicht de achterban te raadplegen voorafgaand aan sluiting of fusie van een school.

Regelgeving passend onderwijs

De Wet passend onderwijs is reeds acht jaar in werking. Passend onderwijs gaat over alle leerlingen in het PO, VO, SO en mbo. In de praktijk gaat het vooral over alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Deze ondersteuning kan nodig zijn vanwege een lichamelijke of verstandelijke beperking, een chronische ziekte, een gedragsprobleem of een leerstoornis.

Na de invoering van de Wet passend onderwijs is het onderwijs in cluster 1 en 2 nog steeds in een landelijk systeem georganiseerd. Cluster 1 is er voor leerlingen die blind of slechtziend zijn. Cluster 2 is er voor leerlingen die doof of slechthorend zijn of ernstige spraak- en taalproblemen hebben. Scholen die onder deze clusters vallen, maken geen deel uit van de regionale samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs.

Het onderwijs binnen cluster 3 en 4 maakt door de invoering van het passend onderwijs wel deel uit van de regionale samenwerkingsverbanden. Cluster 3 is er voor leerlingen met een verstandelijke beperking, een lichamelijke beperking of een chronische ziekte. Cluster 4 is er voor leerlingen met gedragsstoornissen, ontwikkelingsstoornissen of een psychiatrisch probleem. Het overige PO en VO maakt uiteraard ook deel uit van de regionale samen-werkingsverbanden.

De gevolgen voor onderwijshuisvesting zijn merkbaar met betrekking tot zowel de omvang als de kwaliteit. Het doel van deze wet is dat meer leerlingen binnen de ‘reguliere’ scholen onderwijs zullen genieten, waardoor minder leerlingen aan het (V)S(B)O deelnemen. Ook dienen scholen maximaal toegerust te zijn op een veranderende ‘onderwijsvraag’ (toegankelijkheid, veiligheid, MIVA-toiletten, lift, time-out ruimten/zorgruimten enzovoort). Dit heeft vooralsnog niet geleid tot aanpassing van de regelgeving en/of vergoedingen rondom onderwijshuisvesting.

De conclusie van de evaluatie passend onderwijs is dat het aanbod voor leerlingen die extra hulp nodig hebben is verbeterd sinds de invoering van passend onderwijs, maar op te veel plekken nog niet goed genoeg is. Middels een kamerbrief d.d. 4 november 2020 kondigde minister Slob een verbeteraanpak aan, bestaande uit 25 maatregelen die moesten leiden tot een verbetering van het passend onderwijs voor leerlingen, ouders en leraren. Op 16 december 2021 is een voortgangsrapportage gepubliceerd. Het jaar 2021 stond in het teken van de coronacrisis en de gevolgen ervan. De coronacrisis heeft invloed gehad op passend onderwijs en het in gang zetten van de maatregelen uit de verbeteraanpak. Toch is in 2021 een start gemaakt met de uitvoering van een aantal maatregelen. De eerste prioriteit heeft in 2021 gelegen bij zaken die concrete impact hebben voor leerlingen en ouders en zaken die eerst gerealiseerd moeten worden, omdat deze een basis leggen voor andere trajecten. Zoals aangegeven in de verbeteraanpak passend onderwijs, is de ambitie om over vijftien jaar een aanzienlijke stap gezet te hebben richting inclusiever onderwijs. Dit zodat leerlingen met en zonder ondersteuningsbehoefte vaker samen thuisnabij naar dezelfde school kunnen en elkaar ontmoeten op het schoolplein en in de klas. Het ministerie van OCW rapporteert jaarlijks over de voortgang aan de Tweede Kamer. In 2022 is er nog geen voortgangsrapportage geweest.

Kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie

In de Wet kinderopvang zijn als gevolg van de Wet IKK (Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang) kwaliteitseisen gewijzigd. Per 1 januari 2019 is een aantal maatregelen ingegaan. Het betreft de wijzigingen in het maximaal aantal baby's (0-jarigen) per pedagogisch medewerker; van één op vier naar één op drie. Verder de invoering van de pedagogisch beleidsmedewerker die de pedagogisch medewerker coacht bij de dagelijkse werkzaamheden (minimaal tien uur per jaar). Vanwege de krapte op de arbeidsmarkt en de werkdruk van pedagogisch medewerkers is in 2020 besloten om de ingangsdatum van de overige scholingseisen voor pedagogisch medewerkers van 1 januari 2023 uit te stellen naar 1 januari 2025. Het gaat om de invoering van het minimum taalniveau en de specifieke scholingseis voor het werken met baby's. Deze wet zorgt ervoor dat de kinder- en peuteropvang aan hogere kwaliteitseisen moeten voldoen dan voorheen het geval was.

Het financieringsstelsel van de kinderopvang wordt fundamenteel herzien. De stelselherziening wordt allereerst eenvoudiger en begrijpelijker voor ouders door het realiseren van een eenvoudige financiering, doordat de overheid rechtstreeks de kosten van kinderopvang aan de kinderopvangorganisatie betaalt. Kinderopvangorganisaties sturen dus niet meer de hele factuur naar de ouders. Verder dient het voor ouders makkelijker te worden om arbeid en zorg te combineren door het realiseren van een beter betaalbare en financieel toegankelijke kinderopvang. In het coalitieakkoord van 15 december 2021 is de ambitie uitgesproken om het nieuwe stelsel per 1 januari 2025 in werking te laten treden. Tot november 2022 werden de contouren gemaakt. Tot 1 juli 2023 zal het nieuwe stelsel ontworpen worden en vanaf 1 juli 2023 wordt het stelsel gebouwd.

De volgende beleidskaders zijn richtinggevend voor het ontwerp van het nieuwe stelsel:

- Werkende ouders komen in aanmerking voor een vergoeding voor de kinderopvang.
- De overheidsvergoeding wordt rechtstreeks uitgekeerd aan kinderopvangorganisaties.
- De hoogte van deze vergoeding is inkomensonafhankelijk.
- De vergoeding is een percentage (96%) van de maximum uurprijs (MUP) per opvangsoort.
- Het aantal opvanguren dat in aanmerking komt voor een vergoeding is niet langer gekoppeld aan het aantal gewerkte uren.

Bij de verdere uitwerking zullen de genoemde kaders het uitgangspunt vormen van de stelselherziening. Vanuit het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) ontvangt de gemeente rijksmiddelen om onderwijsachterstanden bij kinderen vroegtijdig te signaleren en te bestrijden. Op grond van de artikelen 159, 160 en 161 van de WPO is de gemeente verantwoordelijk voor het aanbieden van een passend aanbod van voor- en vroegschoolse educatie (vve). De gemeente is verplicht tot het maken van afspraken met vve-aanbieders en het PO over welke kinderen in aanmerking komen voor vve, hoe de toeleiding naar vve verloopt en hoe de doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie verloopt. De uitvoering hiervan gebeurt door de kinderopvangorganisaties.

Wmo, Jeugdwet en Participatiewet

De Wmo geeft kaders aan voor de invulling van diverse met elkaar samenhangende beleidsthema's, zoals ouderen, jeugd, gezondheid, sport, welzijn, werken in de wijken en fysieke toegankelijkheid. In de Wmo staat integraliteit van beleid centraal. De gemeente is inhoudelijk en financieel verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo. De Jeugdwet regelt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor bijna alle zorg aan kinderen tot achttien jaar met opgroei- en/of opvoedproblemen en kinderen en jongeren met een duidelijk ziektebeeld of handicap die extra zorg of begeleiding nodig hebben. Met de Participatiewet wil het kabinet

bereiken dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen werken en participeren in de samenleving door middel van vrijwilligerswerk, dagbesteding of betaald werk.

Klimaatakkoord

In juni 2019 heeft het kabinet het Klimaatakkoord gepresenteerd. Voor de gebouwde omgeving (dus ook voor schoolgebouwen) geldt dat deze op basis van de afspraken in 2050 gasloos moeten zijn. Dat betekent isoleren en gebruikmaken van duurzame warmte en elektriciteit. Dit is een enorme opgave voor gemeenten en schoolbesturen. Voor nieuwe gebouwen kan hierop worden geanticipeerd, maar ook de bestaande gebouwen moeten verduurzaamd worden om aan deze afspraken te kunnen voldoen. In het Klimaatakkoord wordt ook verwezen naar het voornemen om het opstellen van een IHP verplicht te maken voor gemeenten. Samen met het voornemen om voor schoolbesturen een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) verplicht te stellen, biedt dit mogelijkheden om planmatig invulling te geven aan de afspraken uit het Klimaatakkoord.

Ieder schoolbestuur moet ervoor zorgen dat de schoolgebouwen voldoen aan de bestaande wettelijke normen uit het Bouwbesluit en aanvullende richtlijnen voor een gezond binnenklimaat. Goede ventilatie is een onderdeel van een gezond binnenklimaat.

Naast de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen om te voldoen aan de wettelijke normen uit het Bouwbesluit, kon een gemeente in de periode januari 2021 tot en met april 2022 een specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) aanvragen. Dit is een uitkering die de gemeente kon aanvragen om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen te verbeteren. Hierbij ging het met name om de financiering van bouw- en installatiekosten. Het Rijk subsidieerde maximaal 30%. De overige 70% moest door gemeente en/of het schoolbestuur bijgedragen worden.

Om scholen te ondersteunen bij goede ventilatie heeft de Rijksoverheid, in samenspraak met de PO-Raad, VO-raad en VNG, in 2022 een reeks van maatregelen getroffen om de ventilatie op scholen te verbeteren. Onderdeel hiervan zijn de hulpteams Ventilatie en de Maatwerkregeling ventilatie in scholen. Verder kunnen scholen via ventilatiehulp.nl een handleiding downloaden om de luchtkwaliteit in klaslokalen te verbeteren, gebruikmakend van de bestaande ventilatievoorzieningen.

Voor schoolbesturen die voor hun locaties nog geen SUVIS-middelen toegekend hebben gekregen, is sinds juli 2022 de ‘Maatwerkregeling ventilatie op scholen’ van start gegaan. Met deze regeling kunnen schoolbesturen subsidie aanvragen om de ventilatie op scholen te verbeteren (en energiebesparende maatregelen te treffen). Per schoollocatie kan gekozen worden voor het aanvragen van de basissubsidie of een vangnetsubsidie (beide tot en met maart 2023). De basissubsidie bestaat uit 30% financiering door het Rijk. De vangnetsubsidie kan oplopen tot 60% van de bouw- en installatiekosten wanneer cofinanciering (door gemeente) een te hoge drempel is en het schoolgebouw tot de meest urgente gevallen behoort. Voor de regeling is € 140 miljoen beschikbaar.

Om eigenaren van bestaand maatschappelijk vastgoed, waaronder onderwijs, tegemoet te komen, is de subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA) begin oktober 2022 van start gegaan. In totaal is € 150 miljoen beschikbaar, waarbij per aanvraag € 2,5 miljoen wordt toegekend. De eerste aanvraagronde is eerder gesloten, omdat er meer aanvragen zijn ingediend dan dat er geld beschikbaar is. Begin 2024 start een tweede subsidieronde.

Didam-arrest

De Hoge Raad heeft op 26 november 2021 uitspraak gedaan over de manier waarop de overheid partijen moet selecteren bij de verkoop van vastgoed (gronden en andere onroerende zaken). Volgens de Hoge Raad staat het gelijkheidsbeginsel een een-op-een verkoop van vastgoed in de weg, als er (naar verwachting) meerdere (potentiële) gegadigden voor dat vastgoed zijn. In dat geval moet er in principe een selectieprocedure worden doorlopen. Daarvoor zal het overheidslichaam criteria moeten opstellen op basis waarvan de uiteindelijke koper wordt geselecteerd. Deze criteria moeten toetsbaar, objectief en redelijk zijn. Selectie gaat volgens de Hoge Raad daarmee boven het maken van een-op-een-afspraken.

Daarnaast houdt het gelijkheidsbeginsel in dat de overheid op een welgekozen manier transparant moet zijn over de beschikbaarheid van de onroerende zaak, de selectieprocedure en -criteria en het tijdschema. Het is noodzakelijk dat het overheidslichaam hierover op tijd duidelijkheid creëert door informatie te communiceren op een plek waar de (potentiële) gegadigden er kennis van kunnen nemen.

Naast verkoop oordeelde de rechter dat het Didam-arrest niet alleen geldt voor koop en verkoop van onroerend goed, maar ook voor andere overeenkomsten. Er is geconcludeerd dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het gelijkheidsbeginsel, ook in acht moeten worden genomen bij de uitgifte van (schaarse) overheidsgronden in erfpacht en verhuur van onroerend goed. Dit is bevestigd in een uitspraak van de Rechtbank Sint Maarten op 28 januari 2022. Daarmee is deze uitspraak ook aan de orde bij het selecteren van een kinderopvangorganisatie, bij de bouw van een nieuwe school of bij het aangaan van een huurovereenkomst met een kinderopvangorganisatie. Dit is alleen het geval als de gemeente de aanbestedende dienst is. Op schoolbesturen lijkt het Didam-arrest niet direct van toepassing. Ook bij verlenging van bestaande huurovereenkomsten is het niet van toepassing. Omdat het Didam-arrest nog relatief nieuw is, is er regelmatig nieuwe jurisprudentie naar aanleiding van deze uitspraak. Het is van belang deze goed te volgen, om ervoor te zorgen dat de juiste regels toegepast worden.

Wetsvoorstel doelmatige aanpak onderwijshuisvesting

In maart 2023 is het wetsvoorstel gepubliceerd dat tot doel heeft om te komen tot een meer planmatige en doelmatige aanpak van de onderwijshuisvesting. Het wetsvoorstel bestaat uit verschillende onderdelen:

1. Een verplichting voor het vaststellen van een integraal huisvestingplan (IHP) voor gemeenten en een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor schoolbesturen.
2. Renovatie wordt een voorziening in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is.
3. Het investeringsverbod in het primair onderwijs wordt opgeheven.
4. Een zorgplicht voor het schoolbestuur voor een gezond binnenklimaat.

In het wetsvoorstel wordt elke gemeente verplicht gesteld om met de schoolbesturen een IHP op te stellen voor een periode van vier jaar met een doorkijk naar de volgende twaalf jaar. De schoolbesturen zijn verplicht om eenmaal in de vier jaar voor elk schoolgebouw een MJOP op te stellen waarbij zij middelen reserveren om het toekomstig onderhoud uit te voeren.

Voor zowel het IHP als voor de MJOP's gelden de kwaliteitskaders vanuit de WPO, WEC, WVO en het Bouwbesluit. Het wetsvoorstel moet leiden tot een betere besluitvorming binnen het gedecentraliseerde stelsel, doordat met het verplichte IHP en de verplichte MJOP-beslissingen over investeringen beter tussen gemeenten en schoolbesturen worden afgestemd. Het MJOP moet daarom ook meegenomen worden in het overleg over het IHP.

Door het tevens wettelijk regelen van ‘renovatie’ als huisvestingsvoorziening en het opheffen van het investeringsverbod in het primair onderwijs, wordt ruimte geboden voor een integrale aanpak.

Onder renovatie wordt verstaan het treffen van een geheel van maatregelen waardoor de levensduur en geschiktheid van een gebouw of een gedeelte daarvan voor het onderwijs met ten minste 25 jaar wordt verlengd. Door het opheffen van het investeringsverbod mogen schoolbesturen in de toekomst onder voorwaarden overschotten op de besteding van de onderwijsmiddelen aanwenden in de onderwijshuisvesting.

De beoogde datum van inwerkingtreding van het wetsvoorstel is 1 januari 2025. Verder wordt bij koninklijk besluit bepaald voor welk tijdstip het IHP en het MJOP voor de eerste maal worden vastgesteld.

Conclusie

Niet alleen het onderwijs, maar het gehele (sociale) domein is volop in ontwikkeling; nieuwe wetgeving en (uitvoerings)regels zijn in sommige gevallen nog maar recentelijk in werking getreden. Deze nieuwe regels vragen om een andere kijk op onderwijshuisvesting. Een gevolg hiervan kan zijn een aanpassing van de onderwijshuisvesting, een wens tot het beter benutten van het aantal m² huisvesting en/of integrale samenwerking.

De beleidswijzigingen vragen om een integrale en strategische visie van de gemeente en schoolbesturen op het gebied van samenwerken, samenwonen, exploitatie en beheer. Daarbij dient niet alleen naar traditionele samenwerkingspartners uit de eigen sector gekeken te worden, maar naar integrale samenwerking binnen het gehele domein van onderwijs, kinderopvang, sport en zorg en welzijn.

Bijlage 2: leerlingenprognoses

In deze bijlage wordt een beeld gegeven van hoe de leerling- c.q. kindontwikkeling is in de wijken. Het doel van de prognose is de ruimtebehoefte per schoollocatie te kunnen bepalen en deze voor de lange termijn af te kunnen zetten tegen de beschikbare capaciteit. In de vergelijking tussen behoefte en capaciteit zal ook rekening gehouden worden met de in het vorige hoofdstuk genoemde doelstellingen/thema's. Bijvoorbeeld de afspraak bij het thema (I)KC en doorgaande leer- en ontwikkelingslijn, dat rekening gehouden wordt met de combinatie van onderwijs en opvang op één locatie.

Naast de ontwikkelingen van de leerlingen is in het kader van integratie onderwijs en opvang ook een prognose gemaakt voor de kinderopvang (zie separate bijlage). Hierin wordt het aantal kindplaatsen berekend voor de kinderdagopvang (0 t/m 3 jaar) en de buitenschoolse opvang (4 t/m 12 à 13 jaar). Voor het opstellen van deze prognose gelden (nog) geen algemene rekenregels. In deze prognose is gekeken naar het huidige aantal kindplaatsen volgens het landelijk kindregister. Dit aanbod (per wijk) is als basis gebruikt om vervolgens, afhankelijk van de bevolkingsontwikkeling (hoeveel kinderen per leeftijdscategorie), te kijken of er sprake is van groei of krimp in het aantal kindplaatsen.

Met de prognose van het aantal kindplaatsen is de doelstelling om vervolgens per wijk te bepalen of de behoefte toeneemt. Het aanbieden van nieuwe kindplaatsen is de verantwoordelijkheid van de kinderopvangaanbieders zelf en niet die van de gemeente en schoolbesturen. Zij bepalen of het (vanuit een businesscase) interessant is om meer aanbod te bieden. Dus in wezen hoeft bij groei noch de gemeente noch het schoolbestuur verantwoording te nemen voor het faciliteren in huisvesting. Vanuit het integrale aanbod (zie vorig hoofdstuk) is het gewenst dat op één locatie beide aanwezig is. Door het inzicht vanuit de prognose kan wel ingespeeld worden op de behoefte en of de bestaande gebouwen daar mogelijkerwijs een rol in kunnen spelen om aan de voornoemde doelstelling te kunnen voldoen. Daarbij wordt voor de buitenschoolse opvang verondersteld dat deze volgtijdelijk kan plaatsvinden in een onderwijsruimte, dus dat voor/na schooltijd ruimte nodig is en dus de school daar zelf zal bepalen of dit in het schoolgebouw ook zal plaatsvinden. Hiervoor zal de school ook melding/goedkeuring vragen aan de gemeente.

Basisonderwijs

Leerlingenprognoses basisonderwijs gemeente Assen 2023-2042 in aantal lln																				
School	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**2037**	**2038**	**2039**	**2040**	**2041**	**2042**
Baggelhuizen	134	117	124	131	131	129	129	130	131	137	138	135	135	136	137	137	137	138	138	138
De Driemaster	83	80	80	79	78	78	77	77	79	83	85	84	84	85	86	86	87	86	87	87
Emmaschool	308	329	331	339	339	342	339	340	343	347	346	340	339	340	340	339	339	339	339	339
De Marskramer	209	203	198	196	193	194	194	195	199	202	204	203	202	202	201	199	196	192	192	192
De Heksenketel	266	263	262	261	257	258	258	260	265	269	271	270	269	269	268	265	261	256	256	256
Theo Thijssenschool	257	251	249	254	252	253	250	249	252	254	253	249	248	249	250	251	251	252	252	252
De Valkenhorst	168	162	167	176	177	182	183	184	186	187	184	177	174	172	170	167	164	161	161	161
De Veldkei	224	230	227	231	224	219	215	213	212	214	215	215	215	216	216	219	220	220	220	220
De Vuurvogel	127	134	132	132	131	132	129	127	128	129	128	127	127	128	130	132	135	137	137	137
Het Sterrenschip	309	304	309	310	307	310	314	317	314	319	326	334	345	355	365	376	389	403	404	404
Obs Kloosterveen	300	274	268	265	262	265	268	271	268	272	278	286	295	304	312	322	333	345	344	344
Het Octaaf	111	102	106	106	106	104	104	105	106	111	112	109	109	110	111	111	111	111	111	111
De Regenboog	178	183	197	218	219	225	226	228	231	232	228	220	216	214	211	207	203	200	200	200
De Lichtbaak	117	116	111	109	108	109	108	108	111	112	112	111	112	114	115	117	119	122	122	122
De Borg	392	387	387	393	387	388	388	392	398	406	409	406	405	405	403	399	393	385	385	385
Het Kompas	222	227	222	222	221	223	216	214	215	216	215	214	214	216	219	222	226	231	231	231
De Scharmhof	276	273	259	252	244	238	235	232	231	233	234	234	234	235	236	239	240	240	240	240
Het Krijt	205	165	152	141	139	141	143	144	143	145	148	152	157	162	166	171	177	183	183	183
PC Kloostertuin	458	472	482	472	467	473	478	482	478	485	496	509	525	541	556	573	593	614	614	614
Maria in Campisschool	74	70	72	74	74	74	72	71	72	72	72	71	71	72	73	74	75	77	77	77
Vredeveldschool	36	35	37	40	40	41	42	42	42	43	42	40	40	39	39	38	37	37	37	37
De Cirkel	190	174	171	165	165	166	165	165	168	170	169	167	166	167	167	167	166	166	166	166
De Parel	194	185	184	180	178	180	182	184	182	185	189	194	200	206	212	218	226	234	233	233
De Driesprong	191	190	188	192	188	187	186	186	188	191	192	191	191	191	191	190	189	186	186	186
De Vrije School	183	180	179	176	174	175	174	175	177	179	180	180	181	183	185	186	188	189	190	190
Totaal	**5.212**	**5.106**	**5.094**	**5.114**	**5.061**	**5.086**	**5.075**	**5.091**	**5.119**	**5.193**	**5.226**	**5.218**	**5.254**	**5.311**	**5.359**	**5.405**	**5.455**	**5.504**	**5.505**	**5.505**

Speciaal basisonderwijs

Leerlingenprognoses speciaal basisonderwijs gemeente Assen 2023-2041 in aantal lln																			
School	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**2037**	**2038**	**2039**	**2040**	**2041**
SBO De Boei	121	119	119	119	120	122	122	123	125	127	129	130	132	133	135	135	135	135	134
SBO De Meander	199	198	197	198	199	201	202	205	208	211	214	216	219	221	223	225	225	225	224
Totaal	320	317	316	317	319	323	324	328	333	338	343	346	351	354	358	360	360	360	358

(Voortgezet) speciaal onderwijs

Leerlingenprognoses (voortgezet) speciaal onderwijs gemeente Assen 2023-2041 in aantal lln																			
School	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	**2035**	**2036**	**2037**	**2038**	**2039**	**2040**	**2041**
SO De Aventurijn	60	59	59	58	59	59	59	60	60	62	63	64	64	65	66	67	67	67	67
SO Tine Marcussschool	22	22	22	22	22	22	22	22	22	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
SO/VSO W.A. van Liefland	126	125	124	122	122	122	121	121	121	122	122	123	124	125	126	127	128	129	129
VSO De Atlas	222	218	213	208	204	201	196	192	188	187	184	181	180	179	179	179	182	183	187
Totaal	430	424	418	410	407	404	398	395	391	395	393	392	392	393	395	397	401	403	407

Bijlage 3: onderbouwing investering vervangende nieuwbouw

Investeringen IHP Assen Prijspeil 2023

TOESLAG per m²: 700,00

Basisonderwijs - bedragen vervangende nieuwbouw	Aantal leerlingen 2033	Ruimte-behoefte 2033	VNG-normbedrag prijspeil 2023	VNG per m²	Toeslag per m²	Totaal	Incl. toeslag per m²
1 Baggelhuizen	138	900	€ 2.740.163	€ 3.045	€ 630.000	€ 3.370.163	€ 3.745
2 De Driemaster	85	580	€ 1.967.167	€ 3.392	€ 406.000	€ 2.373.167	€ 4.092
3 Emmaschool	346	1.910	€ 5.179.933	€ 2.712	€ 1.337.000	€ 6.516.933	€ 3.412
4 De Marskramer	204	1.130	€ 3.295.754	€ 2.917	€ 791.000	€ 4.086.754	€ 3.617
5 De Heksenketel	271	1.475	€ 4.129.141	€ 2.799	€ 1.032.500	€ 5.161.641	€ 3.499
6 Theo Thijssenschool	253	1.475	€ 4.129.141	€ 2.799	€ 1.032.500	€ 5.161.641	€ 3.499
7 De Valkenhorst	184	1.015	€ 3.017.959	€ 2.973	€ 710.500	€ 3.728.459	€ 3.673
8 De Veldkei	215	1.245	€ 3.573.550	€ 2.870	€ 871.500	€ 4.445.050	€ 3.570
9 De Vuurvogel	128	900	€ 2.740.163	€ 3.045	€ 630.000	€ 3.370.163	€ 3.745
10 Het Sterrenschip	326	2.255	€ 6.013.319	€ 2.667	€ 1.578.500	€ 7.591.819	€ 3.367
11 Obs Kloosterveen	278	2.025	€ 5.457.728	€ 2.695	€ 1.417.500	€ 6.875.228	€ 3.395
12 Het Octaaf	112	785	€ 2.462.368	€ 3.137	€ 549.500	€ 3.011.868	€ 3.837
13 De Regenboog	228	1.130	€ 3.295.754	€ 2.917	€ 791.000	€ 4.086.754	€ 3.617
14 De Lichtbaak	112	785	€ 2.462.368	€ 3.137	€ 549.500	€ 3.011.868	€ 3.837
15 De Borg	409	2.140	€ 5.735.524	€ 2.680	€ 1.498.000	€ 7.233.524	€ 3.380
16 Het Kompas	215	1.360	€ 3.851.345	€ 2.832	€ 952.000	€ 4.803.345	€ 3.532
17 De Schammhof	234	1.360	€ 3.851.345	€ 2.832	€ 952.000	€ 4.803.345	€ 3.532
18 Het Krijt	148	1.130	€ 3.295.754	€ 2.917	€ 791.000	€ 4.086.754	€ 3.617
19 PC Kloostertuin	496	3.290	€ 8.513.479	€ 2.588	€ 2.303.000	€ 10.816.479	€ 3.288
20 Maria in Campisschool	72	580	€ 1.967.167	€ 3.392	€ 406.000	€ 2.373.167	€ 4.092
21 Vredeveldschool	42	465	€ 1.689.372	€ 3.633	€ 325.500	€ 2.014.872	€ 4.333
22 De Cirkel	169	1.015	€ 3.017.959	€ 2.973	€ 710.500	€ 3.728.459	€ 3.673
23 De Parel	189	1.360	€ 3.851.345	€ 2.832	€ 952.000	€ 4.803.345	€ 3.532
24 De Driesprong	192	1.130	€ 3.295.754	€ 2.917	€ 791.000	€ 4.086.754	€ 3.617
25 De Vrije School	180	1.130	€ 3.295.754	€ 2.917	€ 791.000	€ 4.086.754	€ 3.617
Subtotaal	5.226	32.570	€ 92.829.308			€ 115.628.308	€ 3.550

Parameters bij basisonderwijs	Prijspeil 2023
Vast bedrag (incl. 350 m² bvo)	€ 1.411.576
Variabel bedrag per m² bvo	€ 2.416

SBO - bedragen vervangende nieuwbouw	Aantal leerlingen 2033	Ruimte-behoefte 2033	VNG-normbedrag prijspeil 2023	VNG per m²	Toeslag per m²	Totaal	Incl. toeslag per m²
1 Meander	214	1.950	€ 5.741.310	€ 2.944	€ 1.365.000	€ 7.106.310	€ 3.644
2 De Boei	129	1.195	€ 3.831.915	€ 3.207	€ 836.500	€ 4.668.415	€ 3.907
subtotaal	343	1.890	€ 9.573.225			€ 11.774.725	€ 6.230

Parameters bij SBO	Prijspeil 2023
Vast bedrag (incl. 670 m² bvo)	€ 2.287.178
Variabel bedrag per m² bvo	€ 2.529
Toeslag evt. speellokaal	€ 217.012

(V)SO - bedragen vervangende nieuwbouw	aantal leerlingen 2033	ruimte behoefte 2033	VNG Normbedrag prijspeil 2023	VNG per m²	toeslag per m²	totaal	incl toeslag per m²
1 Aventurijn SO-ZMOK	90	1.070	€ 3.636.951	€ 3.399	€ 749.000	€ 4.385.951	€ 4.099
2 Van Liefland SOVSO-ZMLK	122	1.636	€ 5.059.875	€ 3.093	€ 1.145.200	€ 6.205.075	€ 3.793
3 De Atlas VSO-ZMOK	184	3.036	€ 8.579.475	€ 2.826	€ 2.125.200	€ 10.704.675	€ 3.526
4 Tine-Marcusschool	17	250					
subtotaal	413	1.890	€ 17.276.301			€ 21.295.701	€ 11.268

Parameters bij (V)SO	Prijspeil 2023
Vast bedrag (incl. 670 m² bvo)	€ 2.201.039
Variabel bedrag per m² bvo	€ 2.514
Toeslag evt. speellokaal	€ 217.012
Toeslag lift	€ 213.300

Penta Rho™

Ruimte om te zijn.

Penta Rho Organisatie Ontwikkelt Huisvesting B.V.
Boogschutterstraat 52
7324 BA Apeldoorn

T **(055) 538 66 90**
E **info@pentarho.nl**
I **www.pentarho.nl**

KvK-nr. **08169718**